

Jeugdhulp in Zoetermeer 2015-2017

Een verkenning op wijkniveau (concept)

Zoetermeer, 28 november 2018

Gemeente Zoetermeer
Afdeling Juridische Aangelegenheden & Bestuursondersteuning (JABO)
Onderzoek & Statistiek
Kaspar Bams

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Onderzoeksverantwoording	7
1.1. Aanleiding	7
1.2. Aanpak.....	7
1.3. Rapportage	7
2. Jeugdigen per wijk of buurt	9
3. Sociaal-demografische kenmerken	11
3.1. Eenouderhuishoudens	11
3.2. Niet-westerse migratieachtergrond.....	11
3.3. Laag inkomen	12
3.4. Stedelijkheidsscore	12
3.5. Statusscore	13
3.6. Onderwijsachterstandsscore	14
4. Gebruik jeugdhulp naar vorm.....	15
4.1. Jeugdhulp totaal	15
4.2. Jeugdhulp zonder verblijf.....	16
4.3. Jeugdhulp met verblijf.....	17
4.4. Jeugdbescherming	19
4.5. Jeugdreclassering.....	20
5. Gebruik versus verwacht gebruik van jeugdhulp	23
5.1. Jeugdhulp totaal	23
5.2. Jeugdhulp zonder verblijf.....	24
5.3. Jeugdhulp met verblijf.....	25
5.4. Jeugdbescherming	27
5.5. Jeugdreclassering.....	28
5.6. Overzicht van verwachte waarden	29
6. Verwijzers naar jeugdhulp.....	31
Bijlage 1: Uitkomsten regressieanalyses jeugdhulp totaal	35
Bijlage 2: Uitkomsten regressieanalyses jeugdhulp zonder verblijf	37
Bijlage 3: Uitkomsten regressieanalyses jeugdhulp met verblijf	39
Bijlage 4: Uitkomsten regressieanalyses jeugdbescherming	41
Bijlage 5: Uitkomsten regressieanalyses jeugdreclassering	43

Samenvatting

Het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) heeft een model ontwikkeld om jeugdhulpgebruik mee te voorspellen. Dit model is door Onderzoek & Statistiek (O&S) toegepast op de Zoetermeerse wijken. De resultaten zijn vervolgens afgezet tegen het werkelijk gebruik. Uit de analyse blijkt dat het gebruik van jeugdhulp in 2015, 2016 en 2017 in alle wijken groter was dan verwacht. Hieronder worden de belangrijkste resultaten samengevat. Eerst voor Zoetermeer en vervolgens voor de wijken.

Zoetermeer

Aantal jeugdigen

Het aantal jeugdigen neemt af. Op 1 januari 2017 woonden in Zoetermeer 25.880 0 t/m 17-jarigen. Dat zijn 144 jeugdigen minder dan twee jaar eerder. Het aantal 0 t/m 3-jarigen daalde met bijna 3%, het aantal 4 t/m 11-jarigen steeg met 1% en het aantal 12 t/m 17-jarigen nam af met bijna 2%.

Sociaal-demografische kenmerken

Het NJI heeft kenmerken bepaald die samenhangen met jeugdhulpgebruik. Dat zijn:

- *eenouderhuishoudens*. Jeugdigen uit een huishouden met één ouder hebben vaker jeugdhulp dan jeugdigen uit een huishouden met twee ouders. In 2015 was in Zoetermeer één op de tien huishoudens een eenouderhuishouden.
- personen met een *niet-westerse migratieachtergrond*; Jeugdigen met een niet-westerse achtergrond hebben minder vaak jeugdhulp dan andere jeugdigen. In 2017 hadden twee van de tien Zoetermeerse jeugdigen een niet-westerse migratie achtergrond.
- huishoudens met een *laag inkomen*. Jeugdigen die opgroeien in een huishouden met een laag inkomen hebben vaker jeugdhulp. In 2015 had 7% van de Zoetermeerse huishoudens een laag inkomen.
- *stedelijkheidsscore*. Een hoge stedelijkheidsscore hangt samen een hoger percentage jeugdigen in de reclassering. In Zoetermeer zijn de wijken/buurtten sterk stedelijk of zeer sterk stedelijk (Centrum, Meerzicht, Buytenwegh en Seghwaert).
- *statusscore* (gemiddelde tussen opleidingsniveau, inkomen en positie op de arbeidsmarkt). Een lagere gewogen statusscore hangt samen met alle vormen van jeugdhulp. De score voor Zoetermeer (0,37) is hoger dan gemiddeld voor Nederland (0).
- *onderwijsachterstandsscore*. Deze score geeft het percentage basisschoolleerlingen met een gewicht (ouders/verzorgers met een laag opleidingsniveau) aan. Een jeugdige met een gewicht heeft vaker jeugdhulp met verblijf, jeugdbescherming of jeugdreclassering dan jeugdigen zonder gewicht. In de onderzochte schooljaren had bijna 7% van de Zoetermeerse basisschoolleerlingen een gewicht.

Jeugdhulp totaal

Het aantal jeugdigen met jeugdhulp was het grootst in 2016. In 2015 kregen 3.670, in 2016 4.085 en in 2017 3.900 jeugdigen hulp. Dat was respectievelijk 14%, 16% en 15% van de Zoetermeerse jeugdigen. Verwacht werd dat ongeveer 12% jeugdhulp zou krijgen.

Jeugdhulp zonder verblijf

Het aantal jeugdigen met jeugdhulp zonder verblijf was het grootst in 2016. In 2015 kregen 3.590, in 2016 3.925 en in 2017 3.715 jeugdigen niet-residentiele hulp. Dat was respectievelijk 14%, 15% en 14% van de jeugdigen. Verwacht werd dat ongeveer 11% van de jeugdigen hulp zonder verblijf zou krijgen.

Jeugdhulp met gebruik

Het aantal jeugdigen met jeugdhulp zonder verblijf was het grootst in 2017. In 2015 kregen 370, in 2016 415 en in 2017 445 jeugdigen residentiele hulp. Dat was respectievelijk 1,4%,

1,6% en 1,7% van de jeugdigen. Dat is meer dan verwacht op basis van de sociaal-demografische kenmerken.

Jeugdbescherming

In 2015 hadden 400, in 2016 eveneens 400 en in 2017 385 jeugdigen een beschermingsmaatregel. Dat was respectievelijk 1,4%, 1,5% en 1,5% van alle jeugdigen. Dat is meer dan verwacht op basis van de sociaal-demografische kenmerken.

Jeugdreclassering

In 2015 kregen 160, in 2016 150 en in 2017 140 jeugdigen begeleiding van de reclassering. Dat was respectievelijk 0,6%, 0,6% en 0,5% van alle jeugdigen. Dat is meer dan verwacht op basis van de sociaal-demografische kenmerken.

Verwijzingen

In 2015 zijn 5.985, in 2016 5.740 en in 2017 5.640 jeugdigen verwezen naar jeugdhulp. Dat is een afname van bijna 6%. De afname is vooral groot in wijken waar weinig jeugdhulp wordt verwacht. Jeugdigen worden in toenemende mate door de gemeente en in afnemende mate door medisch specialisten verwezen.

Centrum

Het Centrum heeft de laagste statusscore van de Zoetermeerse wijken. De score is wel verbeterd. Jeugdigen in het Centrum hebben vaker dan gemiddeld een niet-westerse migratieachtergrond (23% versus 20%). Ook groeien jeugdigen in deze wijk vaker dan gemiddeld op in een huishouden met een laag inkomen (10% versus 7%). Basisschoolleerlingen in het Centrum hebben vaker een onderwijsachterstand dan gemiddeld. In schooljaar 2016/2017 namelijk 14%.

Jeugdigen in het Centrum maken ongeveer even vaak als gemiddeld gebruik van jeugdhulp. In 2017 was dat 15%. Het verschil tussen werkelijk en verwacht gebruik valt in alle jaren binnen de gestelde marge.

Meerzicht

Meerzicht had in 2016 een lagere statusscore dan Zoetermeer gemiddeld. De score is wel verbeterd.

Meerzicht had tussen 2015 en 2017 de grootste groei van het aantal jeugdigen (3%). De wijk kent een groot percentage eenouderhuishoudens (13%). Ook het aandeel inwoners met een niet-westerse migratieachtergrond (25%) en huishoudens met een laag inkomen (11%) is groter dan gemiddeld.

Basisschoolleerlingen in het Centrum hebben vaker een onderwijsachterstand dan in andere wijken. In schooljaar 2016/2017 had 13% een gewicht.

Jeugdigen in Meerzicht maken het vaakst gebruik van jeugdhulp. In 2017 17%. Dat was meer dan verwacht.

Buytenwegh-De Leyens

In Buytenwegh nam tussen 2015 en 2017 het aantal jeugdigen toe, terwijl in De Leyens het aantal jeugdigen ongeveer gelijk bleef.

De statusscore van De Leyens is de hoogste van Zoetermeer en die van Buytenwegh is lager dan gemiddeld. In Buytenwegh is 13% van de huishoudens een eenouderhuishouden en 5% in De Leyens 5%. In Buytenwegh heeft bijna 25% van de inwoners een niet-westerse migratieachtergrond en in De Leyens 9%. In 2015 groeide 11% van de jeugdigen in Buytenwegh op in een huishouden met een laag inkomen tegenover 2% in De Leyens. In

Buytenwegh hebben relatief veel en in De Leyens juist weinig basisschoolleerlingen een onderwijsachterstand.

Het relatieve jeugdhulpgebruik is in Buytenwegh-De Leyens ongeveer even groot als gemiddeld in Zoetermeer. Op basis van de sociaal-demografische kenmerken wordt in Buytenwegh een hoog en in De Leyens een laag gebruik verwacht.

Seghwaert

De statusscore van Seghwaert is hoger dan van Zoetermeer gemiddeld en verbeterd ten opzichte. Wat betreft de sociaal-demografische kenmerken verschilt Seghwaert weinig met Zoetermeer.

Jeugdigen in Seghwaert maken relatief vaak gebruik van jeugdhulp. In 2017 bijna 16%. Verwacht werd dat in dat jaar ongeveer 12% gebruik zou maken. Het verschil tussen werkelijk en verwacht gebruik is opmerkelijk groot in Seghwaert.

Noordhove

In Noordhove is het aantal 0 t/m 3-jarigen sterk toegenomen (+7%).

De statusscore van Noordhove is hoger dan gemiddeld in Zoetermeer, maar wel afgenomen. Op alle voorspellende kenmerken scoort Noordhove 'beter' dan gemiddeld. Opvallend is het kleine percentage basisschoolleerlingen met een onderwijsachterstand, namelijk nog geen 3%.

Van de jeugdigen in Noordhove maakte in 2017 bijna 14% gebruik van jeugdhulp. Verwacht werd dat in dat jaar ongeveer 11% gebruik zou maken. Noordhove valt op bij jeugdreclassering. In 2017 zijn geen jeugdigen geregistreerd met begeleiding door justitie.

Rokkeveen

In Rokkeveen is de daling van het aantal jeugdigen het grootst (-5%). Dat komt met name door de opvallende afname van 12 t/m 17-jarigen (-9%).

De statusscore van Rokkeveen is hoger dan gemiddeld in Zoetermeer. Op alle voorspellende kenmerken scoort Rokkeveen 'beter' dan gemiddeld.

Van de jeugdigen in Rokkeveen maakte in 2017 10% gebruik van jeugdhulp. Het verschil met de voorspelling (9%) is opvallend klein. Ook in 2015 en 2016 viel het werkelijke gebruik binnen de verwachte marge.

Oosterheem

Oosterheem valt op door de sterke stijging van het aantal 12 t/m 17-jarigen (+4%).

De statusscore van Oosterheem is met die van De Leyens de hoogste van Zoetermeer. Oosterheem valt verder op vanwege het grote percentage (26%) inwoners met een niet-westerse migratieachtergrond. Dat is het grootse aandeel van Zoetermeer. In schooljaar 2016/2017 had 3% van de basisschoolleerlingen een onderwijsachterstand. Dat is veel minder dan gemiddeld in Zoetermeer.

Van de jeugdigen in Oosterheem maakte in 2017 12% gebruik van jeugdhulp. Verwacht werd dat 10% van de jeugdigen hulp zou krijgen.

1

■ Onderzoeksverantwoording

1.1. Aanleiding

In vergelijking met andere Nederlandse gemeenten zijn er in Zoetermeer veel jeugdigen die één of meerdere vormen van jeugdhulp ontvangen. Om beter inzicht te krijgen in relatief hoge gebruik is het Nederlands Jeugd Instituut (NJI) in 2016 gevraagd om een analyse te maken van het gebruik van jeugdhulp per wijk in 2015¹. Met regressie-analyses² heeft het NJI aangetoond dat het werkelijke gebruik in een aantal wijken veel hoger was dan mocht worden verwacht. De gemeente Zoetermeer heeft vervolgens een aantal beleidsmaatregelen genomen om het gebruik en de kosten terug te dringen. In 2018 is Onderzoek & Statistiek gevraagd om het model toe te passen op 2016 en 2017. Besloten is om 2015 opnieuw te analyseren omdat voor dat jaar actuelere en correctere³ gegevens beschikbaar zijn gekomen.

1.2. Aanpak

Het NJI-model gaat er van uit dat het gebruik van jeugdhulp sterk samenhangt met:

- éénouderhuishoudens;
- personen met een niet-westerse migratieachtergrond;
- huishoudens met een laag inkomen;
- statusscore (gemiddelde tussen opleidingsniveau, inkomen en positie op de arbeidsmarkt);
- stedelijkheidsscore;
- onderwijsachterstandsscore.

Om de analyses te kunnen maken zijn deze sociaal-demografische kenmerken van alle Nederlandse gemeente verzameld. De cijfers zijn gecontroleerd en indien nodig herberekend. Met het statistische programma SPSS zijn vervolgens regressie-analyses uitgevoerd. Met de uitkomsten zijn de verwachtingen berekend.

Ook zijn voor de analyse de gebruikcijfers op gemeentelijk en wijkniveau verzameld. Het CBS heeft deze gegevens niet op buurtniveau. Dit betekent dat voor Buytenwegh en De Leyens het gebruik en de verwachting niet afzonderlijk kan worden gegeven. Het aantal jeugdigen en de sociaal-demografische kenmerken zijn wel op buurtniveau beschikbaar. Het buitengebied en het industriegebied zijn buiten beschouwing gelaten. Omdat hier weinig mensen wonen, zijn niet alle achtergrondgegevens bekend. Bovendien zijn voorspellingen voor deze gebieden minder betrouwbaar vanwege het kleine aantal jeugdigen.

1.3. Rapportage

In de voorliggende rapportage worden de uitkomsten gepresenteerd. In hoofdstuk 2 wordt het aantal jeugdigen per wijk aangegeven. Hoofdstuk 3 behandelt de sociaal-demografische kenmerken die van invloed zijn op het jeugdhulpgebruik. Hoofdstuk 4 laat het jeugdhulpgebruik per leeftijdsgroep en wijk zien. In hoofdstuk 5 worden de gegevens uit de voorgaande hoofdstukken gecombineerd en wordt het werkelijke gebruik vergeleken met het verwachte gebruik. Tot slot wordt in hoofdstuk 6 aangegeven hoeveel verwijzingen naar jeugdhulp per type verwijzer zijn afgegeven. In de bijlagen zijn de uitkomsten van de regressie-analyses opgenomen.

¹ Jeugdhulp 2015 in de Zoetermeerse wijken. Een cijfermatige verkenning. Nederlands jeugdinstituut, Utrecht 2016.

² Regressie-analyse is een statistische techniek voor het analyseren van gegevens waarin (mogelijk) sprake is van een specifieke samenhang, aangeduid als regressie.

³ In 2016 bleek het bedrijf dat het SCP de statusscores levert in 2010 en 2014 verkeerde werkloosheidscijfers had meegenomen in de berekeningen. Hierdoor werd de werkloosheidssituatie te rooskleurig ingeschat. De vertekeningen zijn hersteld in 2016 toen de nieuwe statusscores beschikbaar kwamen.

2. Jeugdigen per wijk of buurt

Op 1 januari 2017 woonden in Zoetermeer 25.880 jeugdigen. Dat zijn er 144 minder dan twee jaar eerder. Op wijkniveau zijn er verschillen. Oosterheem is de wijk met de meeste jeugdigen, namelijk ruim 6.000. Ook relatief gezien is dit de wijk met de meeste 0 t/m 17-jarigen. In Rokkeveen is de daling het grootst (5%). In Meerzicht en Buytenwegh is wel sprake van een toename (bijna 3%). In Noordhove neemt het totaal aantal jeugdigen af, maar is er wel een toename (6%) van 0-3-jarigen. In De Leyens is de toename van 4 t/m 11-jarigen met 9% opvallend groot (tabellen 2.1 t/m 2.5).

Tabel 2.1 Aantal jeugdigen per leeftijdsgroep per wijk of buurt op 1 januari 2015

	0 t/m 3	4 t/m 11	12 t/m 17	totaal
Centrum	918	1.597	1.148	3.663
Meerzicht	751	1.304	1.025	3.080
Buytenwegh	467	947	760	2.174
De Leyens	381	695	571	1.647
Seghwaert	739	1.535	1.133	3.407
Noordhove	299	730	679	1.708
Rokkeveen	704	1.597	1.602	3.903
Oosterheem	1.286	2.982	2.026	6.294
Zoetermeer	5.564	11.460	9.000	26.024

Bron: gemeente Zoetermeer.

Tabel 2.2 Aantal jeugdigen per leeftijdsgroep per wijk of buurt op 1 januari 2016

	0 t/m 3	4 t/m 11	12 t/m 17	totaal
Centrum	885	1.617	1.171	3.673
Meerzicht	750	1.349	1.033	3.132
Buytenwegh	475	980	745	2.200
De Leyens	355	719	540	1.614
Seghwaert	717	1.530	1.098	3.345
Noordhove	321	726	660	1.707
Rokkeveen	666	1.566	1.541	3.773
Oosterheem	1.217	2.972	2.089	6.278
Zoetermeer	5.412	11.521	8.937	25.870

Bron: gemeente Zoetermeer.

Tabel 2.3 Aantal jeugdigen per leeftijdsgroep per wijk of buurt op 1 januari 2017

	0 t/m 3	4 t/m 11	12 t/m 17	totaal
Centrum	864	1.651	1.160	3.675
Meerzicht	707	1.392	1.070	3.169
Buytenwegh	482	1.027	724	2.233
De Leyens	353	758	541	1.652
Seghwaert	739	1.526	1.099	3.364
Noordhove	318	713	636	1.667
Rokkeveen	681	1.561	1.453	3.695
Oosterheem	1.255	2.906	2.114	6.275
Zoetermeer	5.427	11.603	8.850	25.880

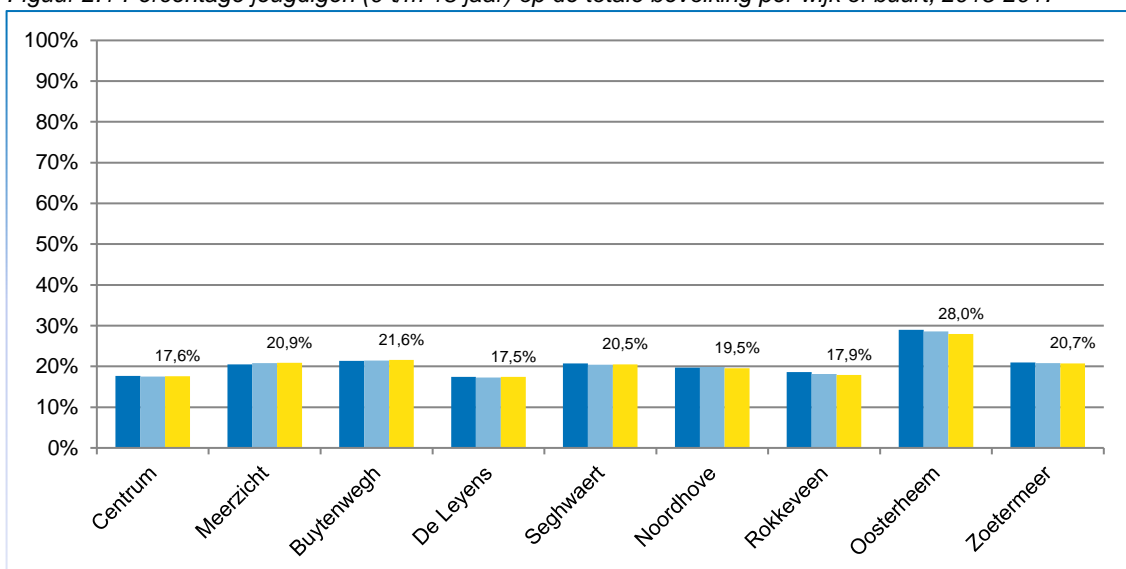
Bron: gemeente Zoetermeer.

Tabel 2.4 Toename/afname jeugdigen per leeftijdsgroep per wijk of buurt tussen 2015 en 2017 in %

	0 t/m 3	4 t/m 11	12 t/m 17	totaal
Centrum	-5,9	3,4	1,0	0,3
Meerzicht	-5,9	6,7	4,4	2,9
Buytenwegh	3,2	8,4	-4,7	2,7
De Leyens	-7,3	9,1	-5,3	0,3
Seghwaert	0,0	-0,6	-3,0	-1,3
Noordhove	6,4	-2,3	-6,3	-2,4
Rokkeveen	-3,3	-2,3	-9,3	-5,3
Oosterheem	-2,4	-2,5	4,3	-0,3
Zoetermeer	-2,5	1,2	-1,7	-0,6

Bron: gemeente Zoetermeer.

Figuur 2.1 Percentage jeugdigen (0 t/m 18 jaar) op de totale bevolking per wijk of buurt, 2015-2017

Bron: gemeente Zoetermeer.

3 ■ Sociaal-demografische kenmerken

In dit hoofdstuk worden de sociaal-demografische kenmerken, die voor de analyse zijn gebruikt, gepresenteerd per wijk/buurt. De gegevens zijn niet voor alle jaren beschikbaar. Bij ieder kenmerk wordt uitgelegd hoe het samenhangt met het verwachte jeugdhulpgebruik.

3.1. Eenouderhuishoudens

Een eenouderhuishouden is een particulier huishouden bestaande uit één ouder met thuiswonende kinderen.

Een hoger percentage eenouderhuishoudens hangt sterk samen met alle vormen van jeugdhulp. In huishoudens met één ouder wordt dus vaker jeugdhulp ingezet dan in huishoudens met twee ouders.

In Zoetermeer is 10% van de huishoudens een eenouderhuishouden. Buytenwegh en Meerzicht hebben huishoudens naar verhouding het vaakst (beide 13%) één ouder aan het hoofd staan (tabel 3.1).

Tabel 3.1 Percentage eenouderhuishoudens per wijk of buurt in Zoetermeer in 2015

Centrum	10,2
Meerzicht	12,7
Buytenwegh	13,0
De Leyens	4,9
Seghwaert	9,9
Noordhove	8,6
Rokkeveen	7,1
Oosterheem	10,0
Zoetermeer	10,0

Bron: Regionaal Inkomensonderzoek (CBS).

3.2. Niet-westerse migratieachtergrond

Een hoger percentage personen met een niet-westerse migratieachtergrond⁴ zorgt voor een lager percentage jongeren met jeugdhulp. Niet-westerse migranten maken dus minder vaak gebruik van jeugdhulp. Ook maken zij minder vaak gebruik van jeugdbescherming. Bij jeugdreclassering is geen verband aangetoond.

Bij deze samenhang is een kanttekening te maken. Uit onderzoek van het Verwey-Jonker Instituut blijkt dat er grote verschillen zijn tussen groepen migranten. Jeugdigen met een Turkse of Marokkaanse achtergrond maken weinig gebruik van jeugdzorg, maar zijn wel oververtegenwoordigd in de jeugdreclassering. Jeugdigen met een achtergrond in de (voormalige) Antillen maken relatief gezien juist vaak gebruik van jeugdzorg. Ook jeugdigen met een Surinaamse achtergrond maken vaker dan gemiddeld gebruik van jeugdzorg⁵.

⁴ Een persoon heeft een westerse achtergrond als hij, zij of één van de ouders in Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika of Oceanië is geboren. Ook Indonesië en Japan worden tot de westerse landen gerekend. Als een persoon of één van de ouders in een ander land is geboren, heeft deze persoon volgens de definitie van CBS een niet-westerse migratieachtergrond.

⁵ Grote verschillen in gebruik jeugdzorg naar herkomst. Verwey-Jonker Instituut, Utrecht 2015.

Het percentage inwoners met een niet-westerse migratieachtergrond neemt wat toe in Zoetermeer. In 2017 had bijna 20% van de inwoners een dergelijke achtergrond. Oosterheem, Buytenwegh en Meerzicht hebben naar verhouding veel inwoners (ongeveer 25%) met een niet-westerse migratieachtergrond (tabel 3.2).

Tabel 3.2 Percentage inwoners met een niet-westerse migratieachtergrond per wijk of buurt in Zoetermeer in de jaren 2015-2017

	2015	2016	2017
Centrum	23,1	23,1	23,0
Meerzicht	22,4	23,1	24,5
Buytenwegh	24,0	24,2	24,8
De Leyens	8,2	8,2	8,9
Seghwaert	15,6	15,9	16,4
Noordhove	13,4	13,6	13,5
Rokkeveen	13,9	14,1	14,4
Oosterheem	25,1	25,3	25,8
Zoetermeer	19,0	19,3	19,8

Bron: gemeente Zoetermeer.

3.3. Laag inkomen

Jeugdigen in huishoudens met een laag inkomen⁶ hebben vaker jeugdhulp met verblijf, jeugdbescherming en jeugdreclassering.

In Zoetermeer had in 2015 7% van de huishoudens een laag inkomen. In Buytenwegh en Meerzicht hebben huishoudens naar verhouding het vaakst (11%) een laag inkomen en in De Leyens het minst vaak (2%) (tabel 3.3).

Tabel 3.3 Percentage huishoudens met een laag inkomen per wijk of buurt in Zoetermeer in 2015

Centrum	10,0
Meerzicht	11,0
Buytenwegh	11,0
De Leyens	2,0
Seghwaert	7,0
Noordhove	6,0
Rokkeveen	4,0
Oosterheem	6,0
Zoetermeer	7,0

Bron: Regionaal Inkomensonderzoek (CBS).

3.4. Stedelijkheidsscore

Op basis van de dichtheid van adressen kunnen gebieden worden ingedeeld in stedelijkheid. Er worden vijf klassen onderscheiden⁷. Jeugdigen uit een sterk stedelijke omgeving krijgen vaker met de reclassering te maken.

⁶ Deze grens lag in 2015 op 1.030 euro per maand voor een alleenstaande en op 1.930 euro voor een echtpaar met twee kinderen. Inzichten over wanneer er sprake is van armoede, zijn subjectief. Daarom spreekt het CBS niet van arme huishoudens, maar van huishoudens met een laag inkomen of van huishoudens met risico op armoede.

⁷ De omgevingsadressendichtheid is de gemiddelde waarde van de adressendichtheid van een gemeente. De adressendichtheid is steeds gebaseerd op een gebied met een straal van 1 kilometer rondom een adres. Zeer sterk stedelijk: 2.500 of meer adressen per km² = 1, sterk stedelijk: 1.500 tot 2.500 adressen per km² = 2, matig stedelijk:

In Zoetermeer behoren alle wijken/buurtten tot de hoogste twee klassen. Centrum en Meerzicht en Seghwaert zijn het meest stedelijk (tabel 3.4).

Tabel 3.4 Omgevingsadressendichtheid en stedelijkheidsscore per wijk of buurt in Zoetermeer, 2015-2017

	2015		2016		2017	
	omgevings-adressend.	score	omgevings-adressend.	score	omgevings-adressend.	score
Centrum	3.147	1	3.182	1	3.230	1
Meerzicht	2.914	1	2.922	1	2.949	1
Buytenwegh	2.582	1	2.595	1	2.595	1
De Leyens	2.309	2	2.318	2	2.318	2
Seghwaert	2.904	1	2.917	1	2.934	1
Noordhove	1.843	2	1.853	2	1.859	2
Rokkeveen	1.717	2	1.717	2	1.718	2
Oosterheem	1.864	2	1.880	2	1.904	2
Zoetermeer	2.471	2	2.486	2	2.508	1

Bron: CBS.

3.5. Statusscore

Statusscores zijn scores die het SCP gebruikt om de sociale status van een wijk aan te geven in vergelijking met andere wijken in Nederland⁸.

Hoe lager de score van een wijk, hoe vaker jeugdigen jeugdhulp, jeugdbescherming of jeugdreclassering hebben.

De score voor Zoetermeer is hoger dan het Nederlandse gemiddelde. De score is ook verbeterd. Dat geldt echter niet voor Seghwaert en Noordhove. De score van deze wijken is afgenomen (tabel 3.5).

Tabel 3.5 Gewogen statusscore per wijk of buurt in Zoetermeer in 2014 en 2016

	2014	2016
Centrum	-0,51	-0,41
Meerzicht	-0,35	-0,25
Buytenwegh	-0,09	-0,04
De Leyens	1,18	1,26
Seghwaert	0,58	0,53
Noordhove	0,89	0,80
Rokkeveen	0,83	0,84
Oosterheem	1,25	1,22
Zoetermeer	0,35	0,37

Bron: SCP.

1.000 tot 1.500 adressen per km² = 3, weinig stedelijk: 500 tot 1.000 adressen per km² = 4, niet stedelijk: minder dan 500 adressen per km² = 5.

⁸ Statusscores zijn scores die het SCP berekent en die aangeven hoe de sociale status van een wijk is, in vergelijking met andere wijken in Nederland. Met de sociale status bedoelen we hier niet het aanzien of de populariteit van een wijk. De sociale status van een wijk is afgeleid van een aantal kenmerken van de mensen die er wonen: hun opleiding, inkomen en positie op de arbeidsmarkt. Het gemiddelde voor Nederland is 0.

3.6. Onderwijsachterstandsscore

De onderwijsachterstandsscore geeft het aandeel basisschoolleerlingen aan met een gewicht⁹. Jeugdigen met een gewicht hebben vaker jeugdhulp met verblijf, jeugdbescherming en jeugdreclassering.

In de onderzochte schooljaren had bijna 7% van de leerlingen op een Zoetermeerse basisschool een gewicht. In Centrum, Meerzicht en vooral Buytenwegh was het aandeel het hoogst. Het aandeel leerlingen met een gewicht is in Buytenwegh wel afgenomen (tabel 3.6).

Tabel 3.6 Percentage basisschoolleerlingen met een gewicht per wijk of buurt in Zoetermeer op 1 oktober 2014, 2015 en 2016

	2014	2015	2016
Centrum	17,4	13,7	14,4
Meerzicht	11,4	12,6	12,7
Buytenwegh	19,7	19,4	17,9
De Leyens	3,1	3,1	2,7
Seghwaert	5,6	5,5	6,3
Noordhove	4,8	3,2	2,6
Rokkeveen	2,7	2,5	3,1
Oosterheem	4,6	4,4	3,8
Zoetermeer	7,3	6,7	6,8

Bron: DUO.

⁹ Het 'gewicht' houdt in dat een leerling op basis van bepaalde wettelijke criteria wordt 'gewogen'. De criteria die worden meegenomen zijn factoren in de thuissituatie die ervoor zorgen dat de leerling een vergroot risico loopt op een onderwijsachterstand. Het gewicht van een leerling bepaalt de subsidie die een school voor de leerling krijgt. Tegenwoordig wordt het gewicht van een leerling berekend op basis van het opleidingsniveau van de ouders/verzorgers. Het basisgewicht van een leerling is 0,0 en dit kan oplopen tot 1,2.

4 ■ Gebruik jeugdhulp naar vorm

In dit hoofdstuk wordt voor de jaren 2015, 2016 en 2017 het gebruik van jeugdhulp gegeven. Het gaat om jeugdigen die op enig moment gebruik hebben gemaakt van jeugdhulp totaal, jeugdhulp zonder verblijf, jeugdhulp met verblijf, jeugdbescherming of jeugdreclassering¹⁰.

4.1. Jeugdhulp totaal

In 2015 kregen 3.670, in 2016 4.085 jeugdigen en 2017 3.900 jeugdigen hulp. Het aantal jeugdigen met jeugdhulp is in 2016 dus toe- en in 2017 afgenomen. Per wijk zijn er verschillen. Als 2015 en 2017 worden vergeleken dan blijkt de toename het grootst in het Centrum (+10%) en de afname het grootst in Noordhove (+4%). De 4 t/m 11-jarigen vormen de grootste groep (tabellen 4.1 t/m 4.4).

Tabel 4.1 Aantal jeugdigen met jeugdhulp per leeftijdsgroep per wijk in 2015

	0 t/m 3	4 t/m 11	12 t/m 17	18 t/m 22	totaal
Centrum	35	265	195	10	500
Meerzicht	30	255	210	.	505
Buytenwegh- De Leyens	25	295	245	10	575
Seghwaert	15	275	230	20	540
Noordhove	10	110	105	10	235
Rokkeveen	15	185	175	10	390
Oosterheem	15	395	300	15	730
Zoetermeer	175	1.865	1.545	85	3.670

Bron: CBS.

Tabel 4.2 Aantal jeugdigen met jeugdhulp per leeftijdsgroep per wijk in 2016

	0 t/m 3	4 t/m 11	12 t/m 17	18 t/m 22	totaal
Centrum	25	260	195	10	490
Meerzicht	40	275	195	15	520
Buytenwegh- De Leyens	30	300	225	10	565
Seghwaert	20	265	225	15	525
Noordhove	.	110	95	.	215
Rokkeveen	15	180	185	15	395
Oosterheem	15	395	305	10	725
Zoetermeer	205	2.170	1.625	85	4.085

Bron: CBS.

¹⁰ Het CBS rond cijfers uit privacyoverwegingen af op vijftallen. Daarnaast worden, om het risico op onthulling van individuen te voorkomen, de waarden 0 tot en met 7 weergegeven als geheim. De totalen voor Zoetermeer zijn daarnaast groter doordat het buitengebied en het industriegebied buiten beschouwing zijn gelaten en doordat jeugdigen mogelijk niet aan een wijk zijn toe te wijzen. Voor jeugdhulp totaal gaat het in 2015 om 195, in 2016 om 650 en in 2017 om 375 jeugdigen.

Tabel 4.3 Aantal jeugdigen met jeugdhulp per leeftijdsgroep per wijk in 2017

	0 t/m 3	4 t/m 11	12 t/m 17	18 t/m 22	totaal
Centrum	35	295	210	10	550
Meerzicht	45	285	200	.	535
Buytenwegh- De Leyens	20	315	235	10	575
Seghwaert	20	255	230	10	520
Noordhove	.	125	95	.	225
Rokkeveen	15	200	155	.	375
Oosterheem	20	400	310	15	745
Zoetermeer	200	2.095	1.545	60	3.900

Bron: CBS.

Tabel 4.4 Toename / afname jeugdigen met jeugdhulp per wijk tussen 2015 en 2017 in %

	2015-2016	2016-2017	2015-2017
Centrum	-2,0	12,2	10,0
Meerzicht	3,0	2,9	5,9
Buytenwegh- De Leyens	-1,7	1,8	-
Seghwaert	-2,8	-1,0	-3,7
Noordhove	-8,5	4,7	-4,3
Rokkeveen	1,3	-5,1	-3,8
Oosterheem	-0,7	2,8	2,1
Zoetermeer	11,3	-4,5	6,3

Bron: CBS.

4.2. Jeugdhulp zonder verblijf

Jeugdhulp zonder verblijf is veruit de grootste vorm van jeugdhulp. De ontwikkeling is hetzelfde als bij jeugdhulp totaal. Het gebruik was het grootst in 2016 (3.925 jeugdigen). In 2015 waren dat 3.590 en in 2017 3.715 jeugdigen (tabellen 4.5 t/m 4.8).

Tabel 4.5 Aantal jeugdigen met jeugdhulp zonder verblijf per leeftijdsgroep per wijk in 2015

	0 t/m 3	4 t/m 11	12 t/m 17	18 t/m 22	totaal
Centrum	30	265	185	10	495
Meerzicht	30	250	205	.	495
Buytenwegh- De Leyens	25	295	235	10	565
Seghwaert	15	270	220	15	520
Noordhove	10	110	100	10	230
Rokkeveen	15	185	175	10	385
Oosterheem	15	395	295	15	720
Zoetermeer	170	1.845	1.500	75	3.590

Bron: CBS.

Tabel 4.6 Aantal jeugdigen met jeugdhulp zonder verblijf per leeftijdsgroep per wijk in 2016

	0 t/m 3	4 t/m 11	12 t/m 17	18 t/m 22	totaal
Centrum	20	250	185	10	465
Meerzicht	35	265	190	15	505
Buytenwegh- De Leyens	25	280	210	10	525
Seghwaert	15	255	220	15	505
Noordhove	.	105	90	.	205
Rokkeveen	15	180	185	10	385
Oosterheem	15	390	295	10	705
Zoetermeer	180	2.110	1.560	75	3.925

Bron: CBS.

Tabel 4.7 Aantal jeugdigen met jeugdhulp zonder verblijf per leeftijdsgroep per wijk in 2017

	0 t/m 3	4 t/m 11	12 t/m 17	18 t/m 22	totaal
Centrum	30	285	195	10	520
Meerzicht	40	275	190	.	505
Buytenwegh- De Leyens	15	295	210	.	530
Seghwaert	15	250	225	.	500
Noordhove	.	125	90	.	220
Rokkeveen	10	200	150	.	365
Oosterheem	20	390	295	10	715
Zoetermeer	175	2.045	1.455	45	3.715

Bron: CBS.

Tabel 4.8 Toename / afname jeugdigen met jeugdhulp zonder verblijf per wijk tussen 2015 en 2017 in %

	2015-2016	2016-2017	2015-2017
Centrum	-6,1%	11,8%	5,1%
Meerzicht	2,0%	0,0%	2,0%
Buytenwegh- De Leyens	-7,1%	1,0%	-6,2%
Seghwaert	-2,9%	-1,0%	-3,8%
Noordhove	-10,9%	7,3%	-4,3%
Rokkeveen	0,0%	-5,2%	-5,2%
Oosterheem	-2,1%	1,4%	-0,7%
Zoetermeer	9,3%	-5,4%	3,5%

Bron: CBS.

4.3. Jeugdhulp met verblijf

Het aantal Zoetermeerse jeugdigen dat hulp in een instelling kreeg, was het grootst in 2017, namelijk 445 jeugdigen. In 2015 en 2016 waren dat respectievelijk 370 en 415 jeugdigen. De leeftijdsgroep 12 t/m 17 jaar verbleef het vaakst in een instelling (tabellen 4.9 t/m 4.12).

Tabel 4.9 Aantal jeugdigen met jeugdhulp met verblijf per leeftijdsgroep per wijk in 2015

	0 t/m 3	4 t/m 11	12 t/m 17	18 t/m 22	totaal
Centrum	.	15	30	.	55
Meerzicht	.	10	25	.	45
Buytenwegh- De Leyens	.	25	35	.	65
Seghwaert	.	20	35	10	65
Noordhove	.	.	15	.	25
Rokkeveen	.	.	15	.	30
Oosterheem	.	10	35	10	60
Zoetermeer	30	100	215	25	370

Bron: CBS.

Tabel 4.10 Aantal jeugdigen met jeugdhulp met verblijf per leeftijdsgroep per wijk in 2016

	0 t/m 3	4 t/m 11	12 t/m 17	18 t/m 22	totaal
Centrum	10	20	35	.	65
Meerzicht	.	20	30	.	55
Buytenwegh- De Leyens	.	35	35	.	80
Seghwaert	.	20	20	.	45
Noordhove	.	.	10	.	20
Rokkeveen	.	.	20	.	30
Oosterheem	.	20	40	.	60
Zoetermeer	35	145	215	20	415

Bron: CBS.

Tabel 4.11 Aantal jeugdigen met jeugdhulp met verblijf per leeftijdsgroep per wijk of buurt in 2017

	0 t/m 3	4 t/m 11	12 t/m 17	18 t/m 22	totaal
Centrum	.	35	45	.	90
Meerzicht	10	20	25	.	55
Buytenwegh- De Leyens	.	35	40	.	85
Seghwaert	.	15	40	.	60
Noordhove	.	.	15	.	20
Rokkeveen	.	.	15	.	25
Oosterheem	.	20	45	.	80
Zoetermeer	35	145	240	25	445

Bron: CBS.

Tabel 4.12 Toename / afname jeugdigen met jeugdhulp met verblijf per wijk tussen 2015 en 2017 in %

	2015-2016	2016-2017	2015-2017
Centrum	18,2	38,5	63,6
Meerzicht	22,2	-	22,2
Buytenwegh- De Leyens	23,1	6,3	30,8
Seghwaert	-30,8	33,3	-7,7
Noordhove	-20,0	-	-20,0
Rokkeveen	-	-16,7	-16,7
Oosterheem	-	33,3	33,3
Zoetermeer	12,2	7,2	20,3

Bron: CBS.

4.4. Jeugdbescherming

In 2015 kregen afgerond 400 jeugdigen verplichte hulp. In 2016 hadden eveneens 400 jeugdigen een beschermingsmaatregel. In 2017 waren dat 385 jeugdigen. De leeftijdsgroep 12 t/m 17 jaar is het grootst (figuren 4.13 t/m 4.16).

Tabel 4.13 Aantal jeugdigen met jeugdbescherming per leeftijdsgroep per wijk in 2015

	0 t/m 3	4 t/m 11	12 t/m 17	18 t/m 22	totaal
Centrum	10	25	35	.	70
Meerzicht	10	25	30	.	65
Buytenwegh- De Leyens	10	40	35	.	85
Seghwaert	.	20	30	.	50
Noordhove	.	.	10	.	20
Rokkeveen	.	15	10	.	25
Oosterheem	.	15	30	.	45
Zoetermeer	45	155	195	.	400

Bron: CBS.

Tabel 4.14 Aantal jeugdigen met jeugdbescherming per leeftijdsgroep per wijk in 2016

	0 t/m 3	4 t/m 11	12 t/m 17	18 t/m 22	totaal
Centrum	10	25	35	.	70
Meerzicht	10	30	30	.	65
Buytenwegh- De Leyens	10	35	35	.	80
Seghwaert	.	25	25	.	50
Noordhove	.	.	10	.	15
Rokkeveen	.	15	10	.	25
Oosterheem	.	20	30	.	50
Zoetermeer	45	170	185	.	400

Bron: CBS.

Tabel 4.15 Aantal jeugdigen met jeugdbescherming per leeftijdsgroep per wijk in 2017

	0 t/m 3	4 t/m 11	12 t/m 17	18 t/m 22	totaal
Centrum	.	35	30	.	70
Meerzicht	10	35	30	.	70
Buytenwegh- De Leyens	.	30	25	.	60
Seghwaert	.	15	30	.	50
Noordhove	.	.	10	.	15
Rokkeveen	.	10	.	.	20
Oosterheem	.	20	30	.	60
Zoetermeer	40	165	180	.	385

Bron: CBS.

Tabel 4.16 Toename / afname jeugdigen met jeugdbescherming per wijk tussen 2015 en 2017 in %

	2015-2016	2016-2017	2015-2017
Centrum	-	-	-
Meerzicht	-	7,7	7,7
Buytenwegh- De Leyens	-5,9	-25,0	-29,4
Seghwaert	-	-	-
Noordhove	-25,0	-	-25,0
Rokkeveen	-	-20,0	-20,0
Oosterheem	11,1	20,0	33,3
Zoetermeer	-	-3,8	-3,8

Bron: CBS.

4.5. Jeugdreclassering

Jeugdreclassering voert begeleiding en controle uit als een jeugdige van 12 jaar of ouder een strafbaar feit pleegt. In 2015 hadden 160 jeugdigen uit Zoetermeer een dergelijke maatregel. In 2016 waren dat afgerond 150 en in 2017 140 jeugdigen (tabellen 4.17 t/m 4.20).

Tabel 4.17 Aantal jeugdigen met jeugdreclassering per leeftijdsgroep per wijk in 2015

	0 t/m 3	4 t/m 11	12 t/m 17	18 t/m 22	totaal
Centrum	.	.	20	.	20
Meerzicht	.	.	20	.	25
Buytenwegh- De Leyens	.	.	20	.	25
Seghwaert	.	.	15	.	20
Noordhove	.	.	10	.	10
Rokkeveen	.	.	10	.	15
Oosterheem	.	.	20	10	25
Zoetermeer	.	.	115	45	160

Bron: CBS.

Tabel 4.18 Aantal jeugdigen met jeugdreclassering per leeftijdsgroep per wijk in 2016

	0 t/m 3	4 t/m 11	12 t/m 17	18 t/m 22	totaal
Centrum	.	.	20	.	25
Meerzicht	.	.	20	.	25
Buytenwegh- De Leyens	.	.	15	.	20
Seghwaert	.	.	15	.	20
Noordhove	10
Rokkeveen	.	.	10	.	15
Oosterheem	.	.	15	.	30
Zoetermeer	.	.	115	35	150

Bron: CBS.

Tabel 4.19 Aantal jeugdigen met jeugdreclassering per leeftijdsgroep per wijk in 2017

	0 t/m 3	4 t/m 11	12 t/m 17	18 t/m 22	totaal
Centrum	.	.	15	.	25
Meerzicht	.	.	20	.	20
Buytenwegh- De Leyens	.	.	15	.	15
Seghwaert	.	.	15	.	20
Noordhove
Rokkeveen	10
Oosterheem	.	.	25	.	30
Zoetermeer	.	.	105	35	140

Bron: CBS.

Tabel 4.20 Toename / afname jeugdigen met jeugdreclassering per wijk tussen 2015 en 2017 in %

	2015-2016	2016-2017	2015-2017
Centrum	25,0	-	25,0
Meerzicht	-	-20,0	-20,0
Buytenwegh- De Leyens	-20,0	-25,0	-40,0
Seghwaert	-	0,0	0,0
Noordhove	-	-100,0	-100,0
Rokkeveen	-	-	-33,3
Oosterheem	20,0	-	20,0
Zoetermeer	-6,3	-6,7	-12,5

Bron: CBS.

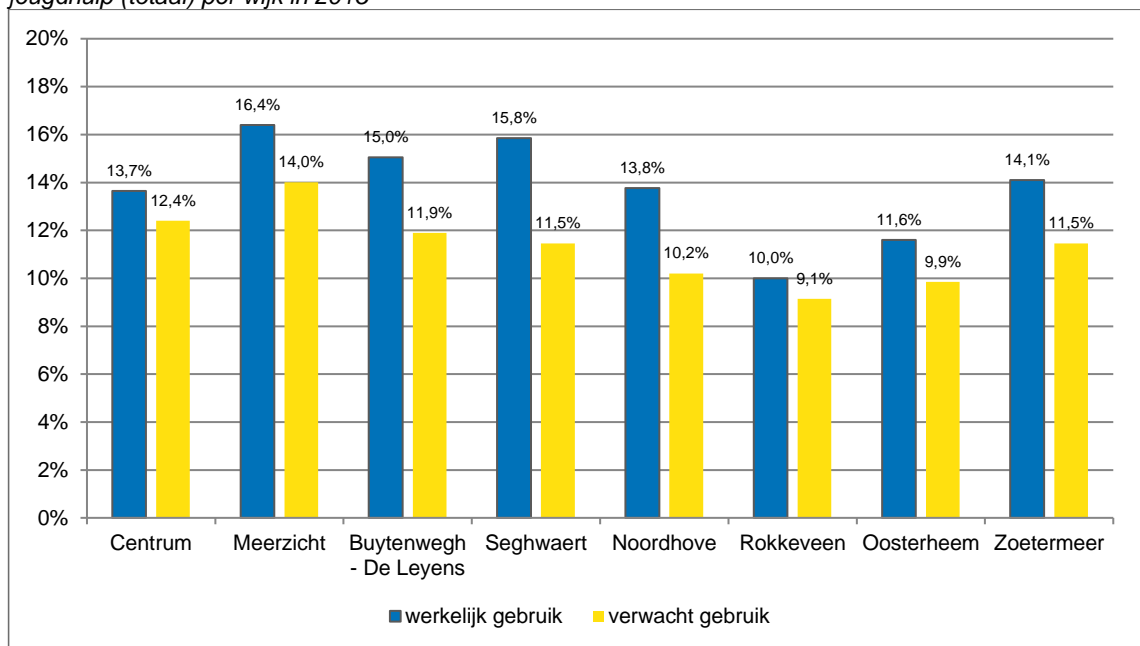
5 ■ Gebruik versus verwacht gebruik van jeugdhulp

In dit hoofdstuk wordt het werkelijke gebruik, van de verschillende vormen van jeugdhulp vergeleken met het verwachte gebruik op basis van de sociaal-demografische kenmerken.

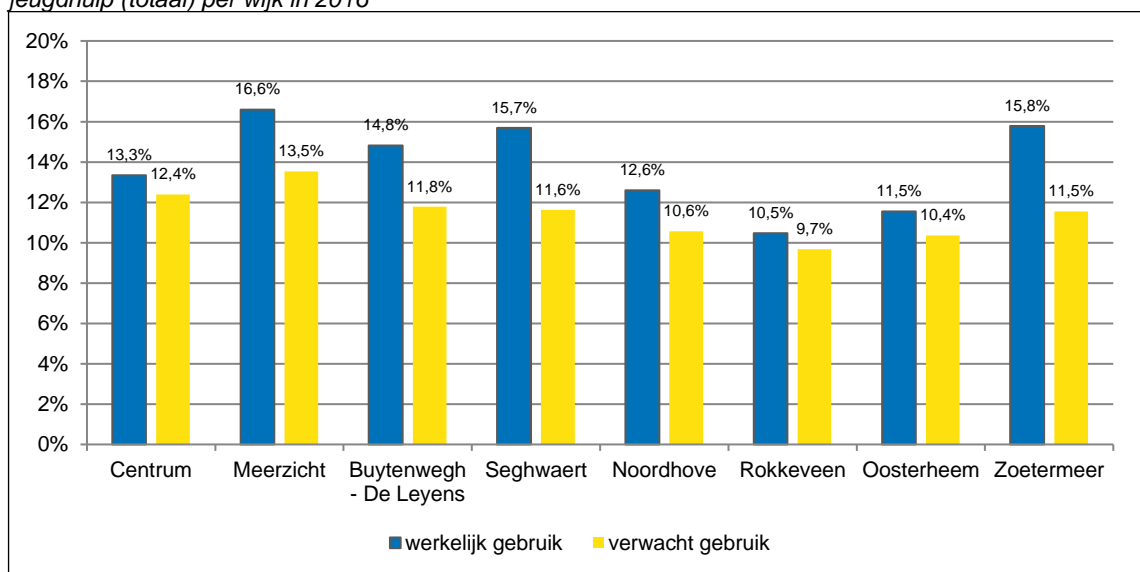
5.1. Jeugdhulp totaal

In 2015, 2016 en 2017 kreeg respectievelijk 14%, 16% en 15% van de Zoetermeerse jeugdigen jeugdhulp. Jeugdigen in Meerzicht kregen het vaakst en in Rokkeveen het minst vaak jeugdhulp. Verwacht werd dat ongeveer 12% van de Zoetermeerse jeugdigen gebruik zou maken van jeugdhulp (figuren 5.1 t/m 5.3).

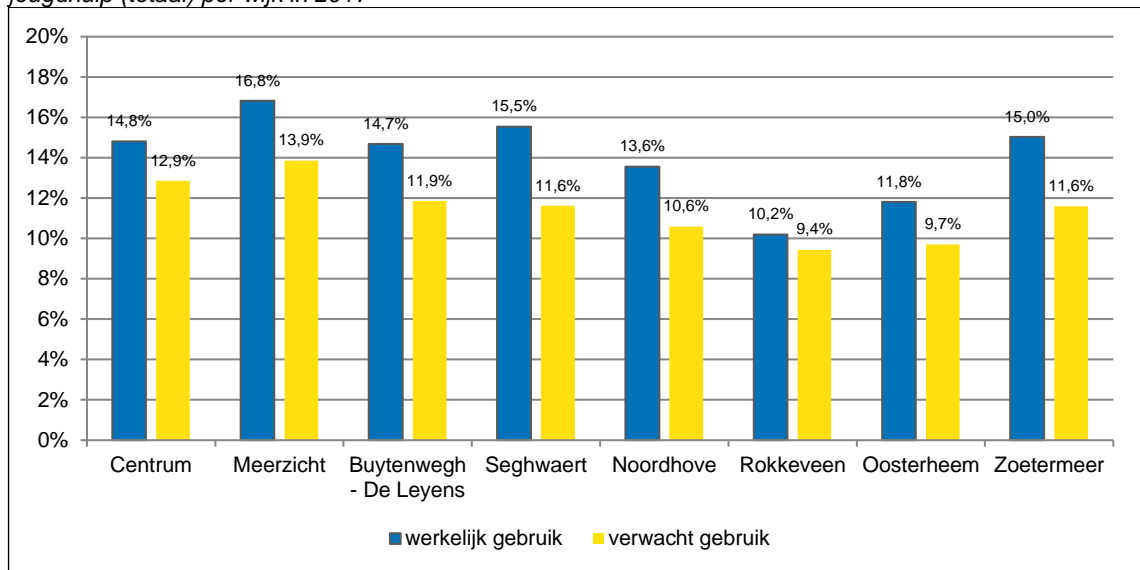
Figuur 5.1 Percentage jeugdigen met jeugdhulp (totaal) en percentage verwachte jeugdigen met jeugdhulp (totaal) per wijk in 2015

Figuur 5.2 Percentage jeugdigen met jeugdhulp (totaal) en percentage verwachte jeugdigen met jeugdhulp (totaal) per wijk in 2016

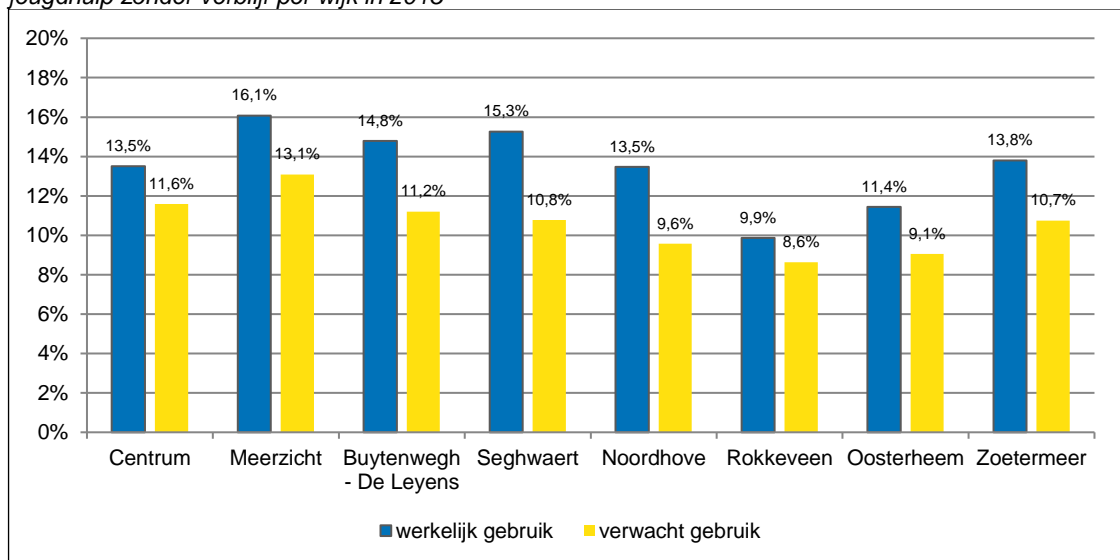
Figuur 5.3 Percentage jeugdigen met jeugdhulp (totaal) en percentage verwachte jeugdigen met jeugdhulp (totaal) per wijk in 2017

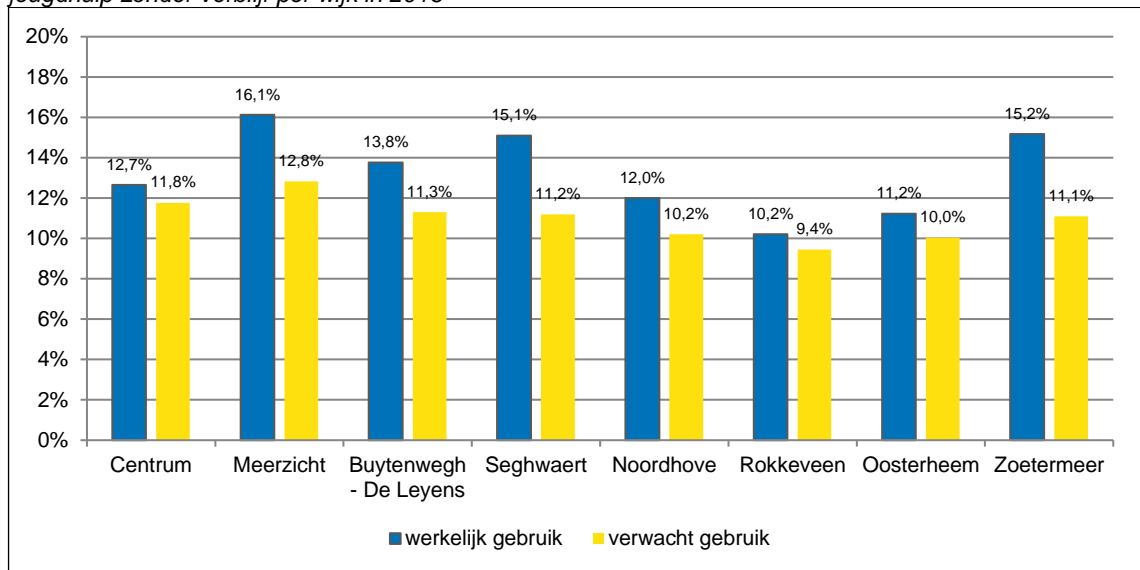
5.2. Jeugdhulp zonder verblijf

In 2015, 2016 en 2017 kreeg respectievelijk 14%, 15% en 14% van de Zoetermeerse jeugdigen hulp zonder verblijf. Jeugdigen in Meerzicht het vaakst en in Rokkeveen het minst vaak. Verwacht werd dat ongeveer 11% van de Zoetermeerse jeugdigen gebruik zou maken van niet residentiële jeugdhulp (figuren 5.4 t/m 5.6).

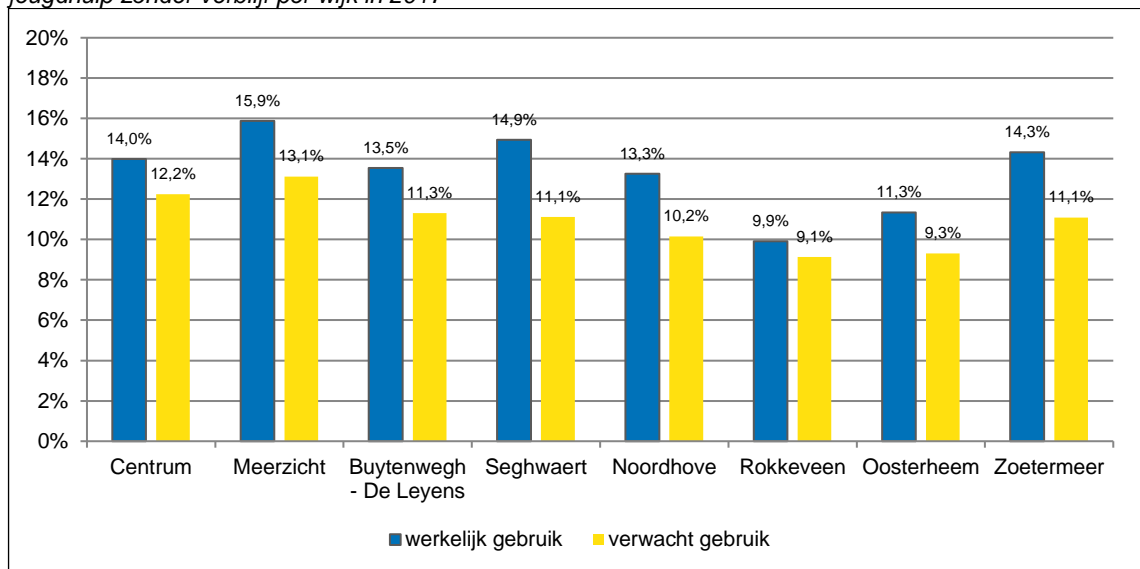
Figuur 5.4 Percentage jeugdigen met jeugdhulp zonder verblijf en percentage verwachte jeugdigen met jeugdhulp zonder verblijf per wijk in 2015

Figuur 5.5 Percentage jeugdigen met jeugdhulp zonder verblijf en percentage verwachte jeugdigen met jeugdhulp zonder verblijf per wijk in 2016

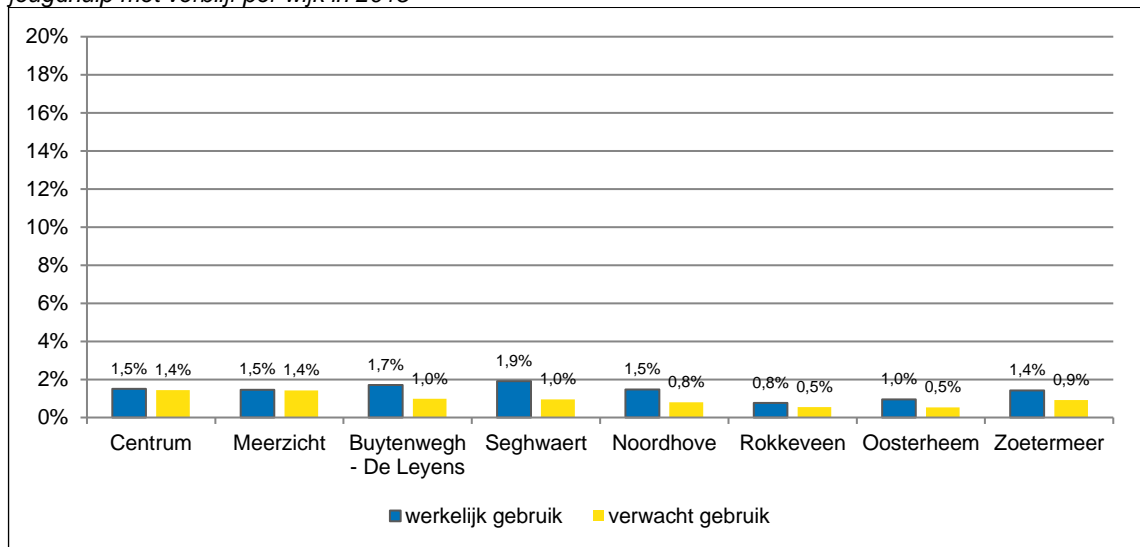
Figuur 5.6 Percentage jeugdigen met jeugdhulp zonder verblijf en percentage verwachte jeugdigen met jeugdhulp zonder verblijf per wijk in 2017

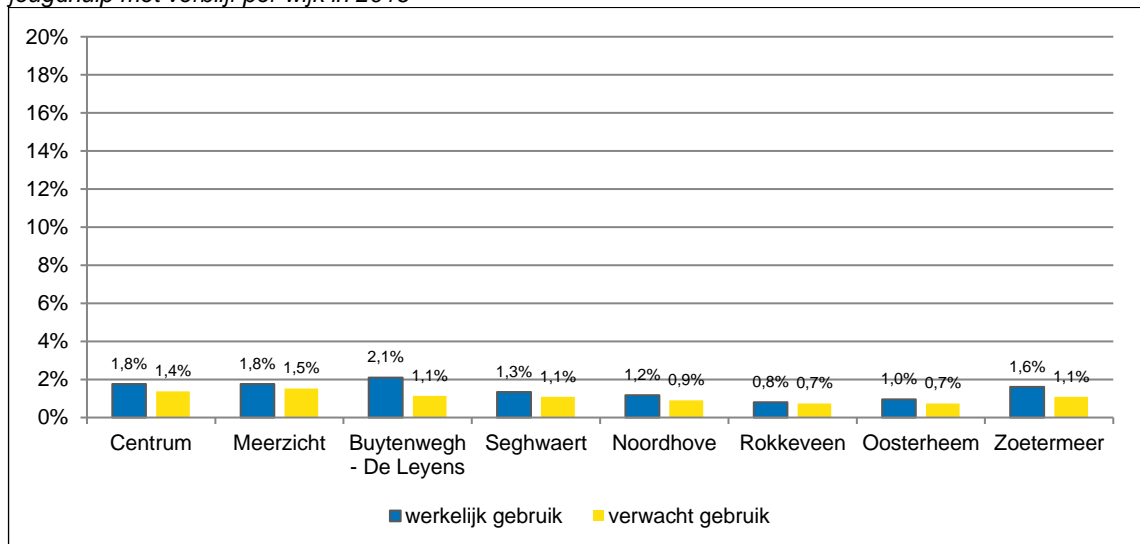
5.3. Jeugdhulp met verblijf

In 2015, 2016 en 2017 had respectievelijk 1,4%, 1,6% en 1,7% van de Zoetermeerse jeugdigen jeugdhulp met verblijf. Jeugdigen in Seghwaert het vaakst en in Rokkeveen het minst vaak. Verwacht werd dat ongeveer één op de honderd Zoetermeerse jeugdigen hulp zou krijgen in een instelling (figuren 5.7 t/m 5.9).

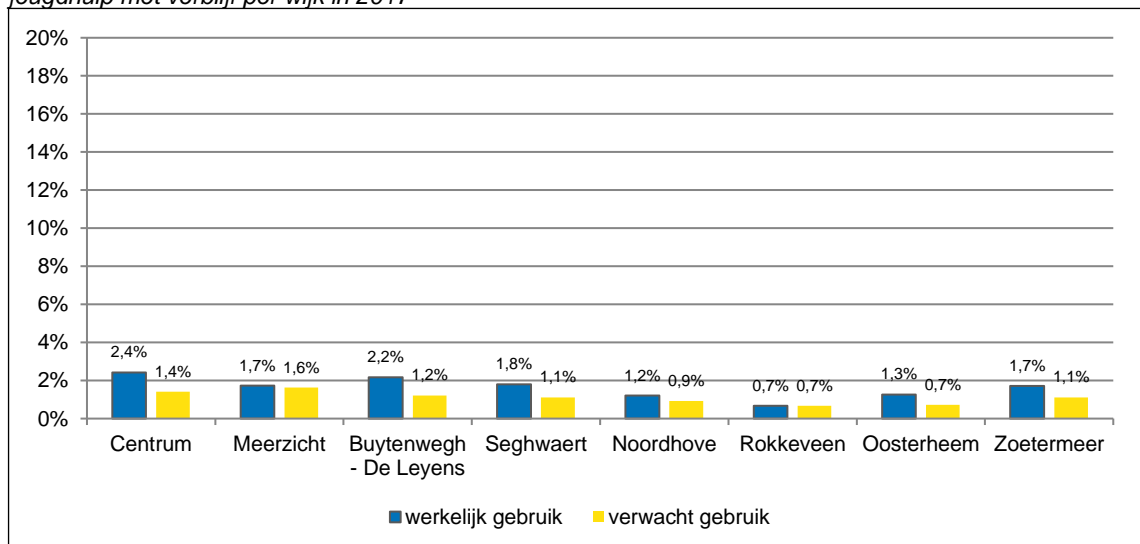
Figuur 5.7 Percentage jeugdigen met jeugdhulp met verblijf en percentage verwachte jeugdigen met jeugdhulp met verblijf per wijk in 2015

Figuur 5.8 Percentage jeugdigen met jeugdhulp met verblijf en percentage verwachte jeugdigen met jeugdhulp met verblijf per wijk in 2016

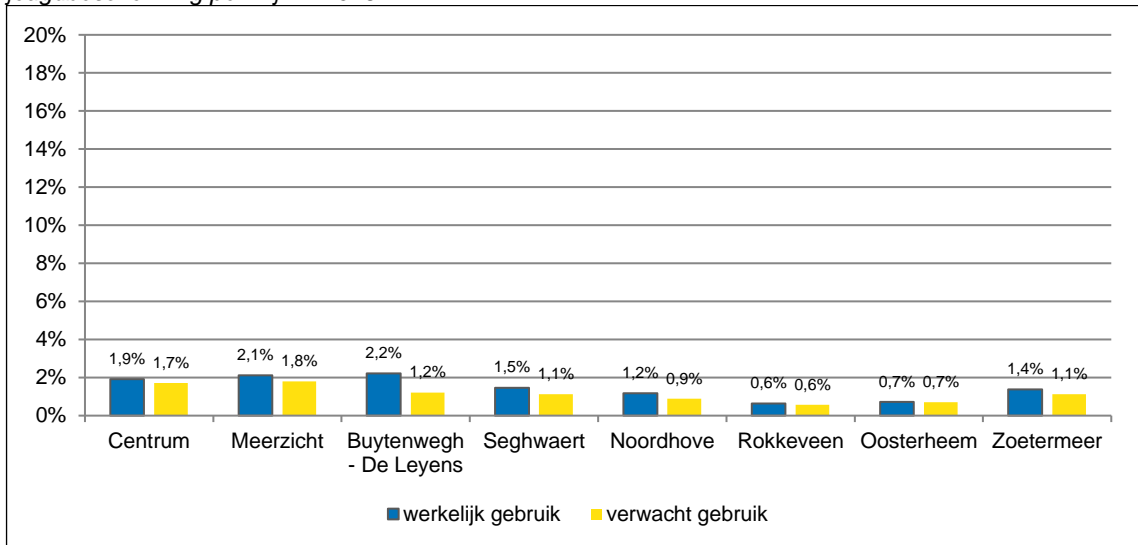
Figuur 5.9 Percentage jeugdigen met jeugdhulp met verblijf en percentage verwachte jeugdigen met jeugdhulp met verblijf per wijk in 2017

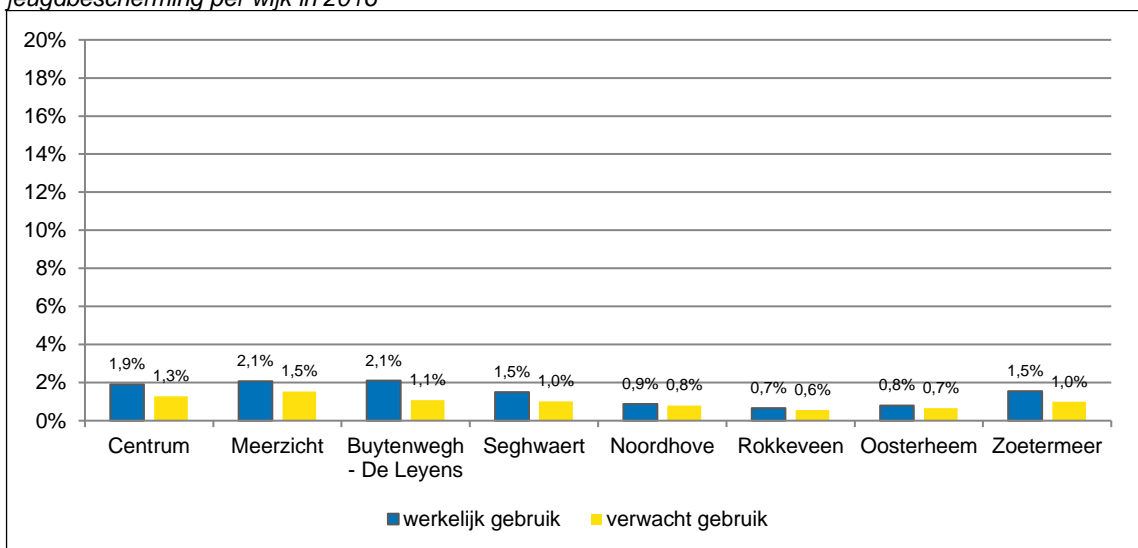
5.4. Jeugdbescherming

In 2015, 2016 en 2017 had respectievelijk 1,4%, 1,5% en 1,5% van de Zoetermeerse jeugdigen een beschermingsmaatregel. Jeugdigen in Buytenwegh-De Leyens het vaakst en in Rokkeveen het minst vaak. Verwacht werd dat ongeveer één op de honderd Zoetermeerse jeugdigen een beschermingsmaatregel zou hebben (figuren 5.10 t/m 5.12).

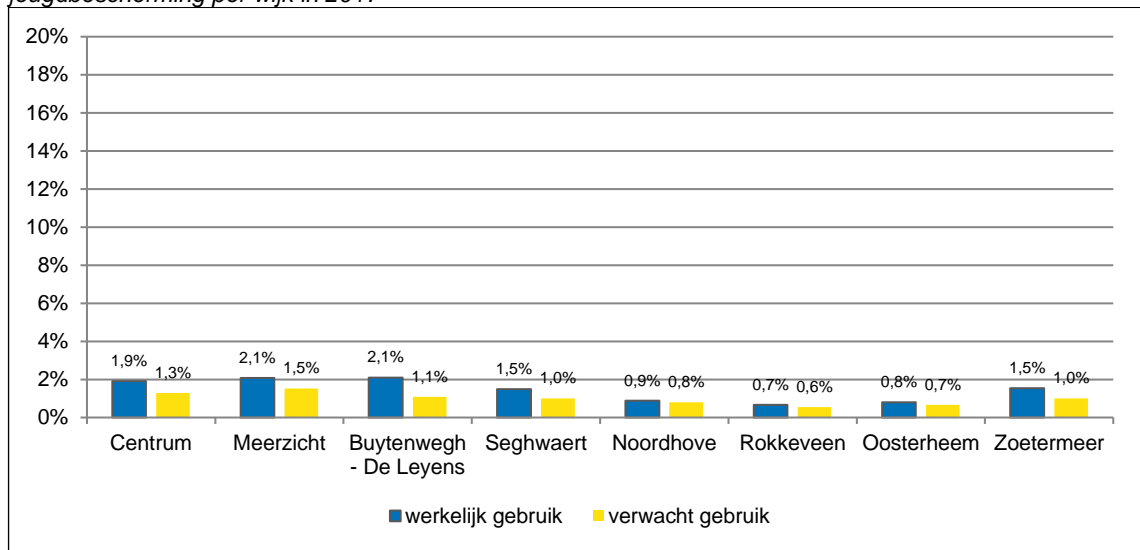
Figuur 5.10 Percentage jeugdigen met jeugdbescherming en percentage verwachte jeugdigen met jeugdbescherming per wijk in 2015

Figuur 5.11 Percentage jeugdigen met jeugdbescherming en percentage verwachte jeugdigen met jeugdbescherming per wijk in 2016

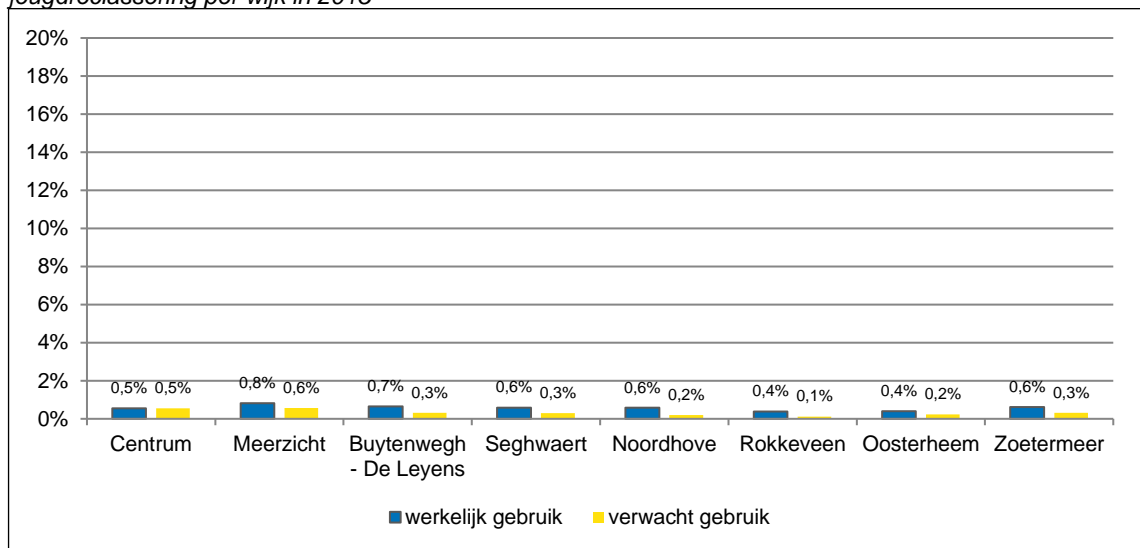
Figuur 5.12 Percentage jeugdigen met jeugdbescherming en percentage verwachte jeugdigen met jeugdbescherming per wijk in 2017

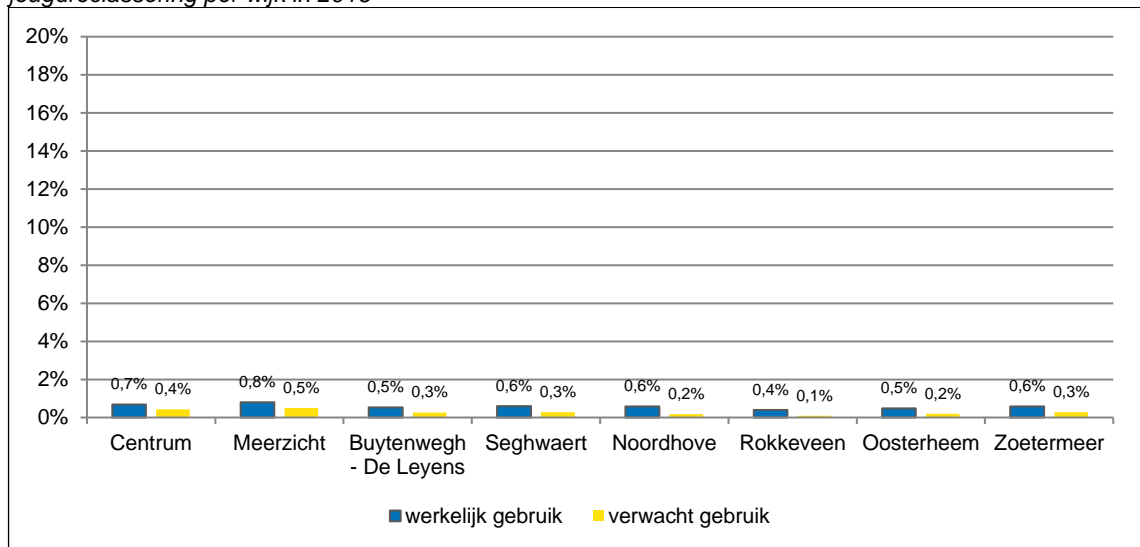
5.5. Jeugdreclassering

In 2015, 2016 en 2017 had respectievelijk 0,6%, 0,6% en 0,5% van de Zoetermeerse jeugdigen begeleiding en controle van de reclassering. Het gebruik is in alle wijken groter dan op basis van de sociaal-demografische kenmerken werd verwacht (figuren 5.10 t/m 5.12).

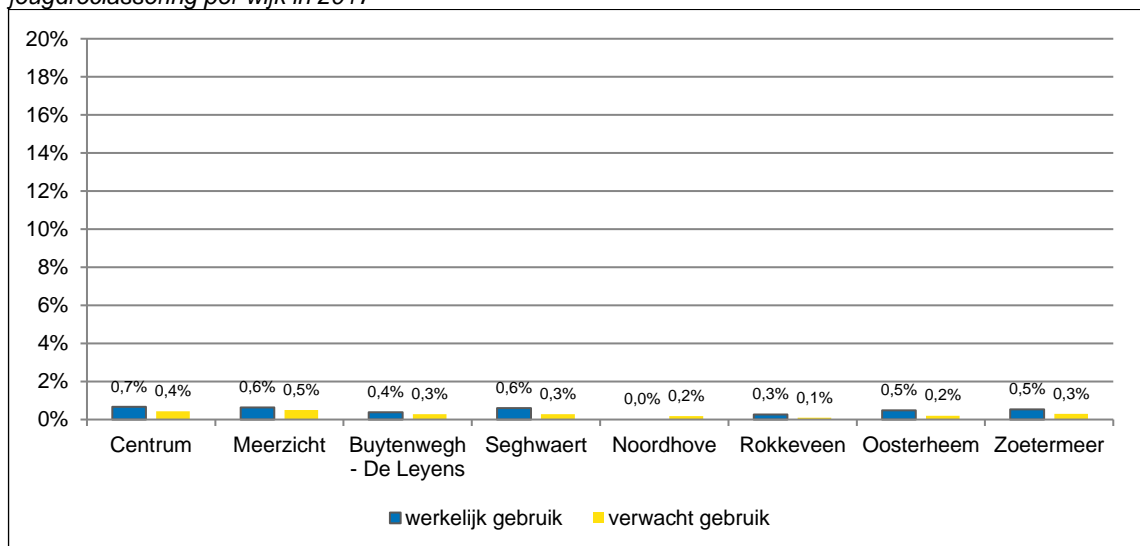
Figuur 5.13 Percentage jeugdigen met jeugdreclassering en percentage verwachte jeugdigen met jeugdreclassering per wijk in 2015

Figuur 5.14 Percentage jeugdigen met jeugdreclassering en percentage verwachte jeugdigen met jeugdreclassering per wijk in 2016

Figuur 5.15 Percentage jeugdigen met jeugdreclassering en percentage verwachte jeugdigen met jeugdreclassering per wijk in 2017

5.6. Overzicht van verwachte waarden

In de NJI-analyse is bekeken waar de verwachte waarde meer dan 20% hoger of meer dan 20% lager was dan het werkelijke gebruik. Met de marge is in Zoetermeer het gebruik groter dan verwacht. Dit geldt voor alle vormen en in alle jaren. Wel zijn er wijken die binnen de gestelde marge vallen (tabellen 5.1 t/m 5.3).

Tabel 5.1 Verwacht versus werkelijk gebruik van jeugdhulp naar vorm in Zoetermeer per wijk in 2015

	jeugdhulp totaal	jeugdhulp zonder verblijf	jeugdhulp met verblijf	jeugd-bescherming	jeugd-reclassering
Centrum	binnen marge	binnen marge	binnen marge	binnen marge	binnen marge
Meerzicht	binnen marge	hoger dan verwacht	binnen marge	binnen marge	hoger dan verwacht
Buytenwegh- De Leyens	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht
Seghwaert	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht
Noordhove	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht
Rokkeveen	binnen marge	binnen marge	hoger dan verwacht	binnen marge	hoger dan verwacht
Oosterheem	binnen marge	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	binnen marge	hoger dan verwacht
Zoetermeer	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht

Tabel 5.2 Verwacht versus werkelijk gebruik van jeugdhulp naar vorm in Zoetermeer per wijk in 2016

	jeugdhulp totaal	jeugdhulp zonder verblijf	jeugdhulp met verblijf	jeugd-bescherming	jeugd-reclassering
Centrum	binnen marge	binnen marge	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht
Meerzicht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	binnen marge	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht
Buytenwegh- De Leyens	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht
Seghwaert	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht
Noordhove	binnen marge	binnen marge	hoger dan verwacht	binnen marge	hoger dan verwacht
Rokkeveen	binnen marge	binnen marge	binnen marge	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht
Oosterheem	binnen marge	binnen marge	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht
Zoetermeer	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht

Tabel 5.3 Verwacht versus werkelijk gebruik van jeugdhulp naar vorm in Zoetermeer per wijk in 2017

	jeugdhulp totaal	jeugdhulp zonder verblijf	jeugdhulp met verblijf	jeugd-bescherming	jeugd-reclassering
Centrum	binnen marge	binnen marge	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht
Meerzicht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	binnen marge	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht
Buytenwegh- De Leyens	hoger dan verwacht	binnen marge	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht
Seghwaert	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht
Noordhove	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	binnen marge	lager dan verwacht
Rokkeveen	binnen marge	binnen marge	binnen marge	binnen marge	hoger dan verwacht
Oosterheem	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht
Zoetermeer	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht	hoger dan verwacht

6 ■ Verwijzers naar jeugdhulp

De verwijzer is de organisatie of persoon die de jeugdige en/of zijn/haar ouders verwijst naar de jeugdhulp. De onderscheiden verwijzers zijn: de gemeente, huisartsen, jeugdartsen, gecertificeerde instellingen, medisch specialisten, rechters en officieren van justitie. De laatste twee typen hebben in de onderzochte periode geen (of minder dan zeven) jeugdigen verwezen in Zoetermeer. Gecertificeerde instellingen worden van overheidswege gecertificeerd om maatregelen in het kader van de jeugdreclassering en jeugdbescherming te mogen uitvoeren.

In 2015 zijn 5.985, in 2016 5.740 en in 2017 5.640 jeugdigen verwezen naar jeugdhulp. Dat is een afname van bijna 6%¹¹. Oosterheem heeft veel verwijzingen doordat daar veel jeugdigen wonen.

Huisartsen verwijzen het vaakst. Het aantal verwijzingen door huisartsen was het grootst in 2016 (2.235). Jeugdigen krijgen in toenemende mate toegang via de gemeente. In 2015 915 jeugdigen tegenover 1.630 in 2017. Dat is een toename van 78%. Ook jeugdartsen zijn veel vaker gaan verwijzen, maar het aandeel blijft relatief klein. Medische specialisten zijn minder vaak gaan verwijzen. In 2015 kregen 1.290 jeugdigen een verwijzing van een medisch specialist. In 2017 was dat de helft minder (645). Verder valt op dat jeugdigen minder vaak zonder een verwijzer jeugdhulp hebben gekregen en dat verwijzers minder vaak onbekend zijn (tabellen 6.1 t/m 6.4).

Als de verwijzingen van 2015 en 2017 op wijkniveau worden vergeleken, dan valt op dat in Noordhove, Oosterheem en Rokkeveen (waar relatief weinig jeugdhulp wordt verwacht) het aantal verwijzingen sterker is gedaald dan in Meerzicht en Centrum (waar relatief veel gebruik wordt verwacht). Ook in Seghwaert en Buytenwegh-De Leyens is de daling van het aantal verwijzingen groter dan gemiddeld (tabellen 6.1 t/m 6.4).

Tabel 6.1 Aantal verwijzingen naar jeugdhulp naar verwijzer per wijk in 2015

	gemeente	huisarts	jeugdarts	gecertif. instelling	medisch specialist	geen	onbekend	totaal
Centrum	160	255	15	185	130	30	65	840
Meerzicht	125	290	.	145	115	50	75	800
Buytenwegh - De Leyens	140	320	15	130	195	50	80	930
Seghwaert	125	315	15	140	220	40	65	920
Noordhove	55	115	.	50	100	20	30	370
Rokkeveen	80	215	10	60	195	25	50	635
Oosterheem	220	415	15	130	305	45	90	1.220
Zoetermeer	915	2.020	75	870	1.290	280	535	5.985

Bron: CBS.

¹¹ Het CBS rond cijfers uit privacyoverwegingen af op vijftallen. Daarnaast worden, om het risico op onthulling van individuen te voorkomen, de waarden 0 tot en met 7 weergegeven als geheim. De totalen voor Zoetermeer zijn daarnaast groter doordat het buitengebied en het industriegebied buiten beschouwing zijn gelaten en omdat jeugdigen mogelijk niet aan een wijk zijn toe te wijzen. Het gaat in 2015 om 270, in 2016 om 720 en in 2017 om 560 jeugdigen.

Tabel 6.2 Aantal verwijzingen naar jeugdhulp naar verwijzer per wijk in 2016

	gemeente	huisarts	jeugdarts	gecertif. instelling	medisch specialist	geen	onbekend	totaal
Centrum	195	220	25	110	115	35	35	735
Meerzicht	205	290	15	100	90	30	30	760
Buytenwegh - De Leyens	200	345	20	65	120	35	35	820
Seghwaert	155	275	25	80	155	35	35	760
Noordhove	60	130	10	30	50	10	10	300
Rokkeveen	115	230	15	55	125	15	15	570
Oosterheem	265	400	30	95	195	45	45	1.075
Zoetermeer	1.410	2.235	150	680	870	270	125	5.740

Bron: CBS.

Tabel 6.3 Aantal verwijzingen naar jeugdhulp naar verwijzer per wijk in 2017

	gemeente	huisarts	jeugdarts	gecertif. instelling	medisch specialist	geen	onbekend	totaal
Centrum	205	260	40	135	120	15	25	800
Meerzicht	250	270	30	110	70	15	15	760
Buytenwegh - De Leyens	240	335	45	110	80	20	10	840
Seghwaert	230	280	40	95	105	10	10	770
Noordhove	95	125	15	35	35	.	.	305
Rokkeveen	145	220	35	50	75	10	10	545
Oosterheem	335	365	55	120	150	20	15	1.060
Zoetermeer	1.630	1.980	265	770	645	235	115	5.640

Bron: CBS.

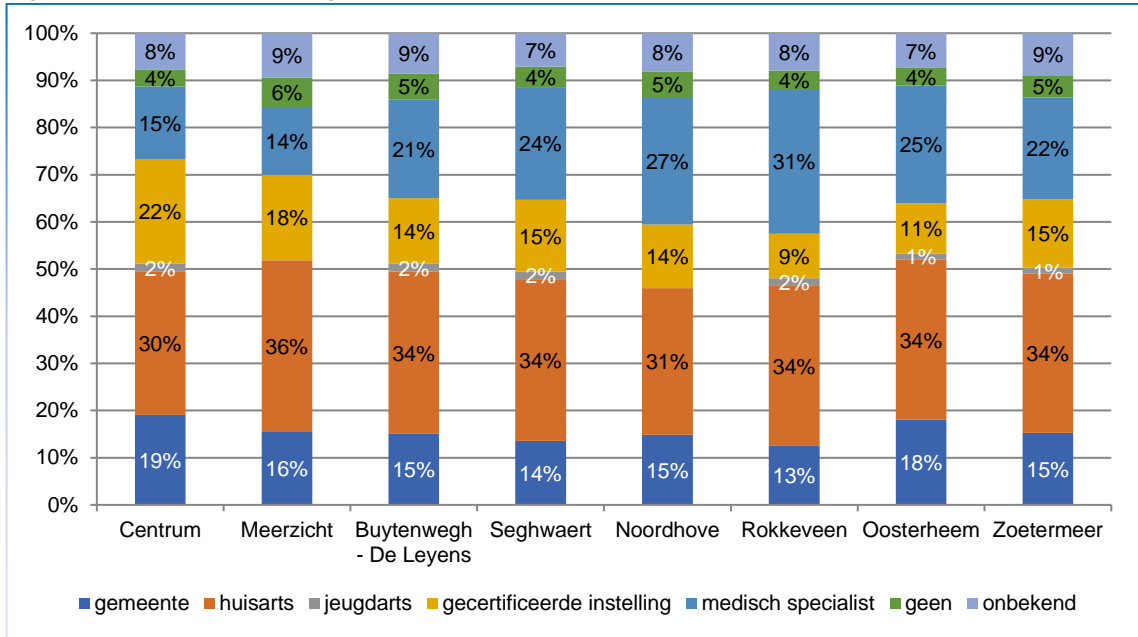
Tabel 6.4 Toename / afname verwijzingen naar jeugdhulp per verwijzer en wijk tussen 2015 en 2017 in %

	gemeente	huisarts	jeugdarts	gecertif. instelling	medisch specialist	geen	onbekend	totaal
Centrum	28,1	2,0	166,7	-27,0	-7,7	-50,0	-61,5	-4,8
Meerzicht	100,0	-6,9		-24,1	-39,1	-70,0	-80,0	-5,0
Buytenwegh - De Leyens	71,4	4,7	200,0	-15,4	-59,0	-60,0	-87,5	-9,7
Seghwaert	84,0	-11,1	166,7	-32,1	-52,3	-75,0	-84,6	-16,3
Noordhove	72,7	8,7		-30,0	-65,0			-17,6
Rokkeveen	81,3	2,3	250,0	-16,7	-61,5	-60,0	-80,0	-14,2
Oosterheem	52,3	-12,0	266,7	-7,7	-50,8	-55,6	-83,3	-13,1
Zoetermeer	78,1	-2,0	253,3	-11,5	-50,0	-16,1	-78,5	-5,8

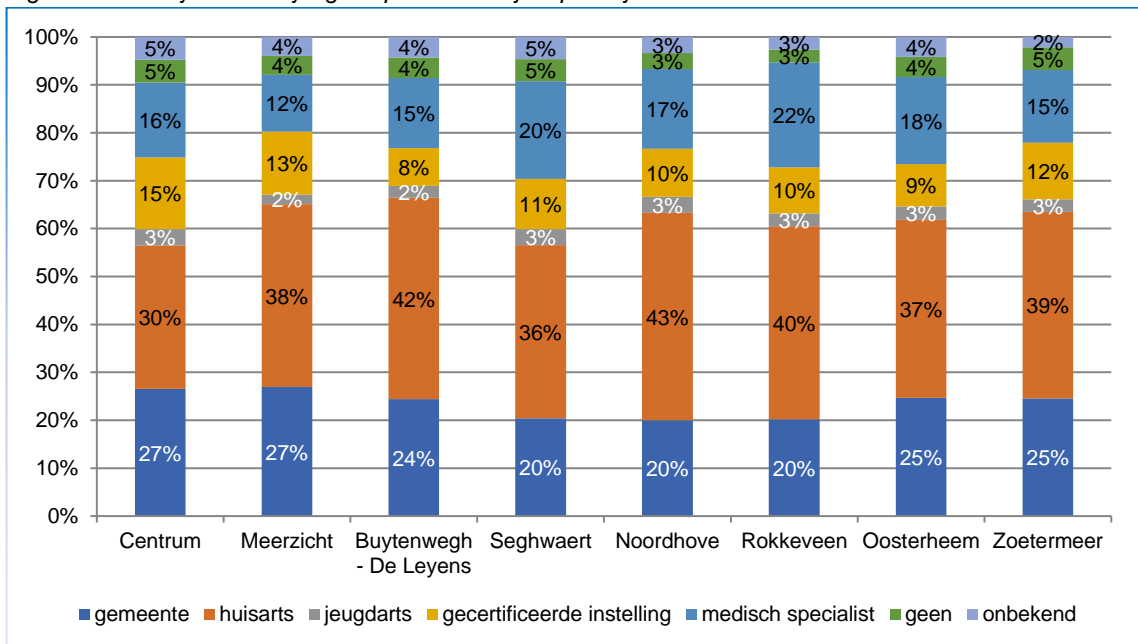
Bron: CBS.

Als het aantal verwijzingen wordt afgezet tegen het totaal aantal jeugdigen, dan valt op dat vooral in Meerzicht, Seghwaert en Noordhove de gemeentelijke toegang belangrijker is geworden. Daarnaast valt op dat in Noordhove en Rokkeveen de toename van huisartsen en afname van medische specialisten relatief groot is. Ook is te zien dat het aandeel van jeugdartsen, ondanks de grote toename, relatief klein blijft (figuren 6.1 t/m 6.3).

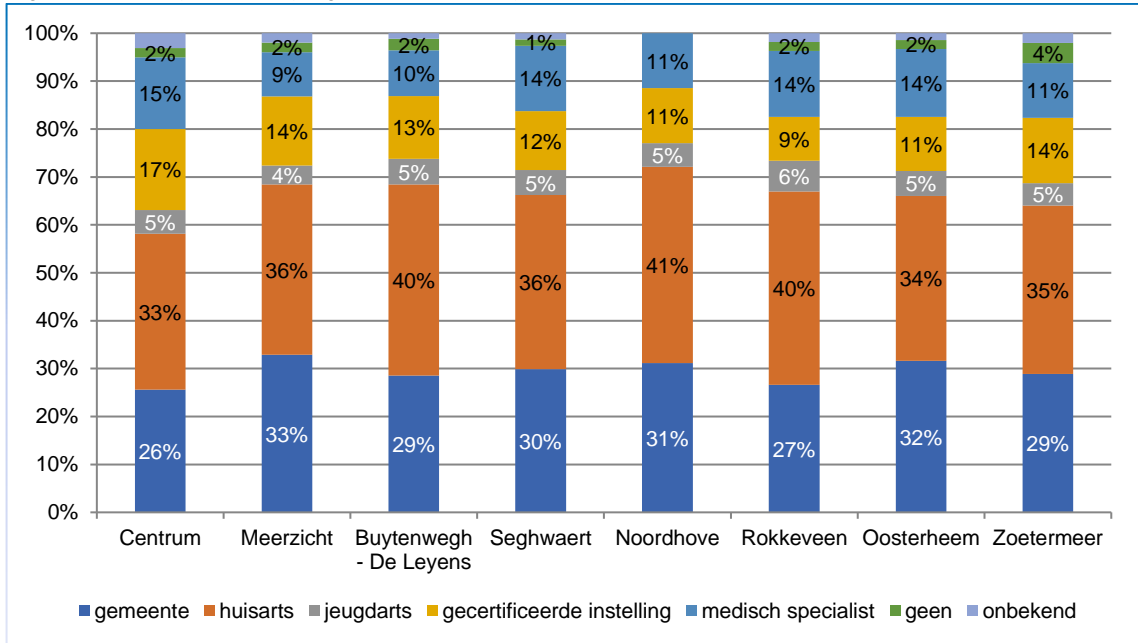
Figuur 6.1 Verwijzers naar jeugdhulp naar verwijzer per wijk in % in 2015

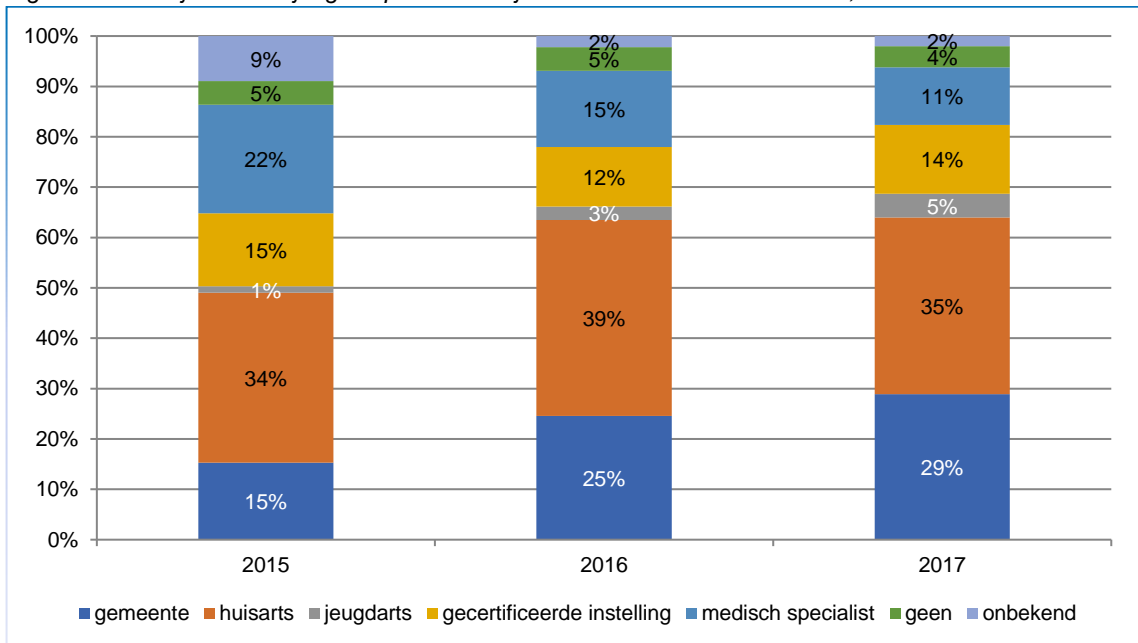
Figuur 6.2 Verwijzers naar jeugdhulp naar verwijzer per wijk in % in 2016

Figuur 6.3 Verwijzers naar jeugdhulp naar verwijzer per wijk in % in 2017

Figuur 6.4 Verwijzers naar jeugdhulp naar verwijzer in Zoetermeer in % in 2015, 2016 en 2017

Bijlage 1: Uitkomsten regressieanalyses jeugdhulp totaal

Jeugdhulp totaal 2015

		Coefficients ^a				
		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		
Model		B	Std. Error	Beta	t	Sig.
1	(Constant)	6,504	1,060		6,133	,000
	eenouderhuishh_2015	71,592	10,880	,401	6,580	,000
	nwmigratie_2015	-9,817	3,525	-,253	-2,785	,006
	laaginkomenhh_2015	-,829	9,447	-,008	-,088	,930
	stedscore_2015	-,169	,123	-,092	-1,380	,168
	statusscore_2014	-1,246	,247	-,418	-5,038	,000
	onderwscore_okt2014	,780	2,873	,015	,271	,786

a. Dependent Variable: totaal_p100

Jeugdhulp totaal 2016

		Coefficients ^a				
		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		
Model		B	Std. Error	Beta	t	Sig.
1	(Constant)	7,931	1,076		7,371	,000
	eenouderhh_2016	51,804	11,035	,301	4,695	,000
	nwmigratie_2016	-4,820	3,471	-,127	-1,389	,166
	laaginkomenhh_2016	1,297	9,165	,013	,142	,888
	stedscore_2016	-,225	,128	-,125	-1,755	,080
	statusscore_2016	-,918	,221	-,325	-4,163	,000
	onderwscore_okt2015	,028	,031	,048	,874	,383

a. Dependent Variable: totaal_p100

Jeugdhulp totaal 2017

		Coefficients ^a				
		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		
Model		B	Std. Error	Beta	t	Sig.
1	(Constant)	8,067	1,170		6,897	,000
	eenouderhh_2017	48,226	12,072	,248	3,995	,000
	nwmigratie_2017	-8,474	3,729	-,198	-2,272	,024
	laaginkomenhh_2017	14,578	9,224	,130	1,580	,115
	stedscore_2017	-,162	,141	-,079	-1,148	,252
	statusscore_2016	-1,270	,239	-,393	-5,311	,000
	onderwscore_okt2016	,013	,039	,018	,328	,743

a. Dependent Variable: totaal_p100

Bijlage 2: Uitkomsten regressieanalyses jeugdhulp zonder verblijf

Jeugdhulp zonder verblijf 2015

		Coefficients ^a				
		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		
Model		B	Std. Error	Beta	t	Sig.
1	(Constant)	6,561	1,061		6,182	,000
	eenouderhuishh_2015	68,753	10,890	,395	6,313	,000
	nwmigratie_2015	-8,996	3,528	-,238	-2,550	,011
	laaginkomenhh_2015	-4,305	9,456	-,045	-,455	,649
	stedscore_2015	-,175	,123	-,098	-1,426	,155
	statusscore_2014	-1,223	,248	-,420	-4,940	,000
	onderwscore_okt2014	-,484	2,876	-,009	-,168	,866

a. Dependent Variable: zverblijf_p100

Jeugdhulp zonder verblijf 2016

		Coefficients ^a				
		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		
Model		B	Std. Error	Beta	t	Sig.
1	(Constant)	7,876	1,076		7,317	,000
	eenouderhh_2016	48,500	11,039	,290	4,394	,000
	nwmigratie_2016	-4,509	3,473	-,123	-1,298	,195
	laaginkomenhh_2016	-,977	9,169	-,010	-,107	,915
	stedscore_2016	-,246	,128	-,141	-1,921	,055
	statusscore_2016	-,818	,221	-,298	-3,706	,000
	onderwscore_okt2015	,016	,032	,029	,516	,606

a. Dependent Variable: zverblijf_p100

Jeugdhulp zonder verblijf 2017

		Coefficients ^a				
		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		
Model		B	Std. Error	Beta	t	Sig.
1	(Constant)	8,105	1,180		6,870	,000
	eenouderhh_2017	42,976	12,174	,226	3,530	,000
	nwmigratie_2017	-7,802	3,761	-,186	-2,075	,039
	laaginkomenhh_2017	12,395	9,303	,113	1,332	,184
	stedscore_2017	-,184	,142	-,091	-1,291	,198
	statusscore_2016	-1,198	,241	-,379	-4,967	,000
	onderwscore_okt2016	,001	,039	,001	,017	,986

a. Dependent Variable: zverblijf_p100

Bijlage 3: Uitkomsten regressieanalyses jeugdhulp met verblijf

Jeugdhulp met verblijf 2015

Model		Coefficients ^a				
		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	,471	,228		2,066	,039
	eenouderhuishh_2015	2,231	2,341	,057	,953	,341
	nwmigratie_2015	-2,260	,758	-,267	-2,980	,003
	laaginkomenhh_2015	8,233	2,033	,386	4,050	,000
	stedscore_2015	-,039	,026	-,097	-1,470	,142
	statusscore_2014	-,100	,053	-,154	-1,883	,060
	onderwscore_okt2014	2,402	,618	,208	3,886	,000

a. Dependent Variable: mverblijf_p100

Jeugdhulp met verblijf 2016

Model		Coefficients ^a				
		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	,615	,238		2,590	,010
	eenouderhh_2016	6,448	2,437	,156	2,646	,008
	nwmigratie_2016	-1,105	,767	-,122	-1,442	,150
	laaginkomenhh_2016	2,684	2,024	,114	1,326	,186
	stedscore_2016	-,026	,028	-,060	-,911	,363
	statusscore_2016	-,284	,049	-,419	-5,824	,000
	onderwscore_okt2015	,017	,007	,125	2,493	,013

a. Dependent Variable: mverblijf_p100

Jeugdhulp met verblijf 2017

Model		Coefficients ^a				
		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	,299	,249		1,204	,229
	eenouderhh_2017	9,797	2,566	,223	3,817	,000
	nwmigratie_2017	-1,784	,793	-,184	-2,250	,025
	laaginkomenhh_2017	3,969	1,961	,157	2,024	,044
	stedscore_2017	,010	,030	,022	,341	,733
	statusscore_2016	-,289	,051	-,395	-5,680	,000
	onderwscore_okt2016	,021	,008	,135	2,608	,009

a. Dependent Variable: mverblijf_p100

Bijlage 4: Uitkomsten regressieanalyses jeugdbescherming

Jeugdbescherming 2015

Model		Coefficients ^a				
		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	,109	,222		,491	,623
	eenouderhuishh_2015	8,346	2,281	,202	3,659	,000
	nwmigratie_2015	-2,041	,739	-,227	-2,763	,006
	laaginkomenhh_2015	6,717	1,980	,296	3,391	,001
	stedscore_2015	-,028	,026	-,066	-1,087	,278
	statusscore_2014	-,165	,052	-,239	-3,189	,002
	onderwscore_okt2014	2,844	,602	,232	4,722	,000

a. Dependent Variable: bescherming_p100

Jeugdbescherming 2016

Model		Coefficients ^a				
		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	,140	,196		,714	,476
	eenouderhh_2016	9,408	2,012	,251	4,675	,000
	nwmigratie_2016	-1,511	,633	-,183	-2,386	,018
	laaginkomenhh_2016	4,498	1,671	,210	2,691	,007
	stedscore_2016	-,011	,023	-,027	-,460	,646
	statusscore_2016	-,236	,040	-,383	-5,857	,000
	onderwscore_okt2015	,020	,006	,158	3,476	,001

a. Dependent Variable: bescherming_p100

Jeugdbescherming 2017

Model		Coefficients ^a				
		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	,209	,202		1,035	,301
	eenouderhh_2017	8,984	2,080	,242	4,319	,000
	nwmigratie_2017	-1,642	,643	-,201	-2,556	,011
	laaginkomenhh_2017	4,156	1,589	,195	2,615	,009
	stedscore_2017	-,019	,024	-,047	-,765	,445
	statusscore_2016	-,217	,041	-,352	-5,276	,000
	onderwscore_okt2016	,024	,007	,178	3,573	,000

a. Dependent Variable: bescherming_p100

Bijlage 5: Uitkomsten regressieanalyses jeugdreclassering

Jeugdreclassering 2015

		Coefficients ^a				
		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		
Model		B	Std. Error	Beta	t	Sig.
1	(Constant)	-,043	,080		-,532	,595
	eenouderhuishh_2015	1,301	,825	,080	1,577	,116
	nwmigratie_2015	,214	,267	,060	,801	,424
	laaginkomenhh_2015	2,991	,716	,334	4,175	,000
	stedscore_2015	-,027	,009	-,162	-2,928	,004
	statusscore_2014	-,054	,019	-,199	-2,901	,004
	onderwscore_okt2014	,618	,218	,128	2,837	,005

a. Dependent Variable: reclassering_p100

Jeugdreclassering 2016

		Coefficients ^a				
		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		
Model		B	Std. Error	Beta	t	Sig.
1	(Constant)	-,044	,068		-,643	,521
	eenouderhh_2016	1,533	,695	,103	2,206	,028
	nwmigratie_2016	,068	,219	,021	,311	,756
	laaginkomenhh_2016	3,176	,577	,372	5,501	,000
	stedscore_2016	-,036	,008	-,232	-4,488	,000
	statusscore_2016	-,046	,014	-,186	-3,285	,001
	onderwscore_okt2015	,006	,002	,121	3,060	,002

a. Dependent Variable: reclassering_p100

Jeugdreclassering 2017

		Coefficients ^a				
		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		
Model		B	Std. Error	Beta	t	Sig.
1	(Constant)	-,102	,071		-1,438	,151
	eenouderhh_2017	2,208	,735	,151	3,004	,003
	nwmigratie_2017	,173	,227	,054	,760	,448
	laaginkomenhh_2017	2,627	,562	,313	4,676	,000
	stedscore_2017	-,023	,009	-,150	-2,692	,007
	statusscore_2016	-,057	,015	-,235	-3,918	,000
	onderwscore_okt2016	,005	,002	,092	2,066	,040

a. Dependent Variable: reclassering_p100